FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)

13, Place Albert 1er, B - 6530 Thun (Belgique), tel : ++32.71.59.12.38, fax :++32.71.59.22.21, internet : http://www.fci.be

---

Nemzetközi munkakutya vizsgarend

az FCI
nemzetközi munkakutya vizsgák,
nemzetközi nyomkövető vizsgák,
nemzetközi kísérőkutya vizsgák,
nemzetközi keresőkutya vizsgák,
nemzetközi állóképesség vizsgák
lebonyolításához

Kidolgozták az FCI MUNKAKUTYA Bizottságának megbízásából

Wilfried Schäpermeier (D) +
Günther Diegel (D)
Robert Markschläger (A)
Heinz Gerdes (D)
Hari Arcon (SL)
Clemente Grosso (IT)
INyans Jansen (NL)

Ezen útmutatót az FCI Elnöksége 2018 februárjában elfogadta és 2019. január 1-től érvénybe lépteti.

Előszó

A kutya több mint tizenkétezer éve az emberek követője. A domesztikáció folytán szoros szociális közösség alakult ki közte és az emberek között. Az emberek alapvető területeken (pl. vadászat) támaszkodtak rájuk. Ezzel ugyanakkor különösen megnőtt felelősségük a kutya jó közérzetének biztosítása tekintetében.

Pontosan ezért a kutyát kiképzése során elsődleges célként megilleti úgy a fizikai, mint a pszichikai egészség. A kutyával szemben elsődleges elvként érvényesül a szakszerű, állatbaráti és erőszakmentes bánásmód. A kutyáról való gondoskodás magától értetődően magában foglalja a táplálást, az egészségéről való gondoskodást, az oltások rendszeres időközönkénti beadását és az állatorvosi ellenőrzést is. Ezen túlmenően emberi kötelesség a kutyával való rendszeres kapcsolattartás és mozgásigényének kielégítéséhez elegendő foglalkozás biztosítása.

A történelem során a kutya az emberek segítőjeként a legkülönbözőbb feladatokat teljesítette. A modern világban ezen feladatok nagy részét a technika átvette. Ezért kötelessége a mai kutyatulajdonosnak, hogy a kutya kiképzése során a feledésbe merült feladatok megfelelő kárpótlásaként elegendő mozgást és adottságainak megfelelő tevékenységet biztosítson, valamint az emberekkel való intenzív kapcsolattartást lehetővé tegye. A kísérőkutya, a különböző MUNKAKUTYA, a nyomkövető, valamint a kutatóvizsgák szabályzatainak összeállításakor ezek a szempontok is szerepet játszottak. A kutyát készségeinek és teljesítőképességének megfelelően kell foglalkoztatni. A kutya képzésének megfelelő elindítása mellett ide tartozik annak intenzív tevékenységgel való foglalkoztatása is, mely a tanulóképességet, ösztönállapotot ugyanúgy figyelembe veszi, mint a fennmaradó adottságokat. A kutyasportok különböző formái erre kiválóan alkalmasak. Nem kielégítően foglalkoztatott kutyák nehezen kezelhetővé válhatnak, és a foglalkoztatás hiánya devianciához vezethet.

Az, aki kutyájával foglalkozik, vagy kutyájával együtt valamilyen sportágat végez, alá kell vetnie magát és kutyáját egy gondos kiképzésnek, melynek célja az ember és kutya közötti lehető legnagyobb harmónia elérése. Minden kiképzés célja a mindenkori kutya számára kivitelezhető feladatok közvetítése. Az emberek és kutyájuk közötti harmonikus egyezés független a kutyasport fajtájától, ám minden tevékenység alapját képezi. Ehhez a harmóniához úgy lehet eljutni, ha legmesszebbmenőkig beleképzeljük magunkat a kutya helyzetébe és képességeibe.

A kutyavezetők etikai kötelessége a kutya felnevelése és megfelelő mértékű kiképzése. Az itt alkalmazott módszereknek a magatartástudományok – különösen a kinológia – által közvetített törvényszerűségeket kell figyelembe venniük. A felnevelési-, kiképzési, vagy edzéshatások eléréséhez kizárólag – a kutya számára – erőszakmentes módszert kell alkalmazni. A nem humánus kiképzési, nevelési és edzés módszerek elutasítandók (ld. Állatvédelmi Törvény).

A kutya sportcélokra való használatának a kutya hajlamán, teljesítményén és munkakészségén kell alapulnia. A kutya teljesítményét gyógyszerekkel, vagy törvényileg tiltott behatásokkal nem szabad fokozni. Az embernek magának kell a kutya adottságait felfedezni. Minden etikai normának ellentmond, ha a kutya számára kivitelezhetetlen követelményeket támasztunk. A magát felelősségteljesnek ismerő kutyabarát csak egészséges és teljesítményre alkalmas kutyával vesz részt vizsgákon, versenyeken és edzéseken.

Tartalomjegyzék

RÖVIDÍTÉSEK....4
ÉRVÉNYESSÉG....4
ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK....5
VIZSGAIDÉNY....5
VIZSGANAPOK....5
RENDEZVÉNYSZERVEZÉS/RENDEZVÉNYVEZETŐ (RV)....6
VIZSGAELLENŐRZÉS....6
A TELJESÍTMÉNYBÍRÓ (TB)....7
VIZSGÁRA BOCSÁTÁS FELTÉTELEI....7
ANTIDOPPING- ÉS OLTÁSI ELŐÍRÁSOK....9
SZOCIALIZÁLT VISELKEDÉS....9
A RENDEZVÉNYEK RÉSZTVEVŐI....9
MOZGÁSKORLÁTOZOTT VIZSGARÉSZTVEVŐ....9
NYAKÖRVVISELÉSI KÖTELEZETTSÉG/A PÓRÁZ HASZNÁLATA....10
SZÁJKOSÁRVISELÉSI KÖTELEZETTSÉG....10
KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉG....10
OLTÁSOK....10
EREDMÉNYHIRDETÉS, DÍJÁTADÁS....10
TELJESÍTMÉNYFÜZET....11
„ÖMT” ÉRTÉKELÉS....11
VEZÉNYSZAVAK....12
NEMZETKÖZI RENDELKEZÉSEK/ KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK....12
VILÁG-ÉS EURÓPABAJNOKSÁG....12
BIZTONSÁGI RENDELKEZÉSEK....12
KIZÁRÁS....13
MEGSZAKÍTÁS....13
KÖZÖMBÖSSÉG VIZSGÁLATA....14
A KUTYA AZONOSÍTÁSA....15
LÖVÉSTŐL FÉLŐ KUTYÁK....15
ÉRTÉKELÉS....16
SZÁZALÉKSZÁMÍTÁS....16
AZ EGYES GYAKORLATOK PONTTÁBLÁZATAI....16
SEGÉDEKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK....17
KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI VISELKEDÉSTESZTTEL EGYBEKÖTÖTT KÍSÉRŐKUTYA VIZSGA BH....21
VIZSGALEÍRÁS: KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI VISELKEDÉSTESZTTEL EGYBEKÖTÖTT KÍSÉRŐKUTYA VIZSGA....21
VIZSGA FORGALOMBAN....21
ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK....21
„A” ÁGAZAT – NYOMKÖVETÉS. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK....24
„B” ÁGAZAT – ENGEDELMESSÉG....30
A GYAKORLATOK FELOSZTÁSA ÉS ÉRTÉKELÉSE AZ EGYES VIZSGAFOKOZATOKBAN....31
GYAKORLATOK LEÍRÁSAI....35
„C” ÁGAZAT ŐRZVŐ-VÉDŐ GYAKORLATOK (IGP 1-3 VIZSGAFOKOZATOK)....44
GYAKORLATOK ÉS PONTELOSZTÁSOK....45
KIEGÉSZÍTŐ VIZSGÁK....54
VÁZLATOK....63

Rövidítések

FCI	Fédération Cynologique Internationale	(FCI)	
IGP	Munkakutya nemzetközi vizsgarend	(IGP)	Megjegyzés: korábban IPO
NPO	Nemzeti vizsgarend	(NVR)	
LAO	Országos szervezet	(OSZ)	
AKZ	Képzettségi fokozatok		
LR	Teljesítménybíró	(TB)	
GST	Alapállás		
PO	Vizsgarend	(VR)	
RA	Bírói utasítás		
Hz	Vezényszavak	(VSZ)	
PL	Rendezvény-vezető	(RV)	
HL	Segéd	(SD)	
HF	Kutyavezető	(KV)	
FL	Nyomfektető	(NYF)	
MS	Tagország	(TO)	
H	Kutya	(K)	
BH-VT	Kísérőkutya vizsga + közlekedésbiztonsági rész	(BH)	Megjegyzés: verseny nem tartható
IBGH	Nemzetközi kísérőkutya vizsga	(IBGH)	Megjegyzés: nincs közlekedésbizt. rész, 3 fokozatú, verseny tartható

Érvényesség

Ezen vizsgaszabályzatok az FCI Munkakutya Bizottsága által 2018. februárban kerültek kidolgozásra és az FCI elnöksége elfogadásukról határozott. A vizsgaszabályzatok 2019. január 1-jével lépnek hatályba.

A nemzetközi vizsgarend német nyelven került a Bizottság által kidolgozásra.

E vizsgarend hatálybalépésével minden korábbi rendelkezés hatályát veszti.

A nemzetközi munkakutya vizsgarend (IGP) az FCI minden tagországában érvényes. A nemzetközi vizsgaminősítéseket kiadó minden nemzetközi vizsgarendezvény (vizsga és verseny) e szabályzat rendelkezésein alapul.

Általános tudnivalók

A vizsgarendezvényeknek és versenyeknek két célt kell szolgálniuk.

1. A vizsgázó kutya előírt célra való alkalmassága
2. A kutya fittségének és egészségének megőrzése és előremozdítása

Az FCI a TO szervezeteinek az IGP népszerűsítését ajánlja, különösképp, mert a nemzetközi versenyeket az IGP rendelkezései alapján rendezik. A vizsgák és versenyek lebonyolítása során a sportszerűség alapvető követelmény, mely minden résztvevőre egyaránt vonatkozik. A VR előírásai mindenkire nézve kötelező érvényűek. Minden résztvevő azonos követelményeknek feleljen meg. A rendezvények (REN) nyilvánosak, melyek helyét és időpontját nyilvánosságra kell hozni.

A vizsgákat és a versenyeket csak a teljes vizsgaanyagból, vagy teljes ágazatokból lehet rendezni. Csak az adott rendezvényen kompletten teljesített vizsgafokozat esetén érvényes a vizsga. A teljesített vizsgát az FCI valamennyi tagegyesületének el kell ismerni.

Bármely vizsga akárhányszor megismételhető. A vizsgafokozatok azok sorrendjében tehetők le (1-2-3). A kutya egy következő nehézségi fokozatú vizsgát az előző fokozat sikeres megszerzése után teljesíthet. A kutyát mindig az általa elért legmagasabb vizsgafokozatban kell indítani.

Vizsgaidény

Megfelelő időjárási körülmények esetén, ha az ember és a kutya biztonsága és egészsége nincs veszélyben egész évben rendezhető vizsga. Ha mégis, a vizsga nem tartható meg. Erről a TB dönt. A vizsgaidény időtartamát a TO saját területén korlátozhatja.

Vizsganapok

a) szombat, vasárnap és ünnepnap
Vizsganapok hétvégéken és az államilag bejegyzett ünnepnapokon rendezhetőek. BH vizsgák ugyancsak „vizsganapokon” tarthatóak. A BH és IGP1/FH1 vizsgák esetében lehetőség van arra, hogy a kétnapos vizsgán (péntek-szombat, szombat-vasárnap) a K két különböző vizsgát tegyen az egymást követő napokon. A BH és IGP-1, IGP-V, FPr, UPr, SPr, AD, IFH-V, IFH-1, IGP-FH, IGP-ZTP, IBGH-1, StbPr. 1 vizsgák között nincs kötelező várakozási idő. Példa: péntek BH, szombat IGP 1, vagy FH-1; pl. szombat BH, vasárnap IGP 1, vagy FH 1.

b) pénteki vizsgák
Pénteki napon vizsga csak a szombattal egybekötött rendezvényen lehetséges.
Megjegyzés: Pénteken vizsga csak akkor tartható, ha a szombaton nevezett kutyák létszáma meghaladja a felvezethető kutyák létszámát. A kezdő időpont nem lehet 12 óra előtt. A résztvevők számát az IGP/FH összlétszám felére kell korlátozni. Kizárólag BH vizsgán legfeljebb 7 kutya vizsgáztatható le. Egy szombattal összekötött pénteki IGP/FH vizsganapot szombaton kell befejezni. Egyes kutyák azonban pénteken is befejezhetik a vizsgát.

Kivétel: Azon résztvevők, akik BH és IGP/FH1 vizsgát kívánnak tenni, indulhatnak pénteken, hogy szombaton az IGP 1 vagy FH 1 vizsgát le tudják tenni és ne legyen túljelentkezés. A tagországok - vagy a vizsgák szervezésére jogosult tagszövetségek - által kiírt határidők betartását figyelni kell.

c) ünnepnapra vonatkozó szabályok
Az ünnepnapokra fenti rendelkezések értelemszerűen alkalmazhatóak. Az FCI TO ünnepnapokra vonatkozó különleges szabályait figyelembe kell venni. Munkanapnak számító ünnepnap előtti fél napon (mely a hét közepére esik) vizsga nem tartható.

*Megjegyzés: államilag meghatározott ledolgozandó munkanapokon a pénteki vizsgarend szerint tarható a vizsga. (*pl. Ha szombat elrendelt munkanap, akkor kétnapos rendezvény csak szombat 12.00 órától kezdhető és vasárnap be kell fejezni.)

Rendezvényszervezés és rendezvényvezető (RV)

A rendezvény szervezési feladataiért a rendezvényvezető (RV) felelős. A RV végzi és felügyeli a rendezvény előkészítését és lebonyolítását. Biztosítania kell a rendezvény szabályzat szerinti lebonyolítását és annak egész időtartama alatt a TB rendelkezésére kell állnia.

A RV nem vezethet fel kutyát, továbbá más funkciót sem tölthet be. Feladatai többek között:

- A rendezvény megtartásához szükséges engedélyek beszerzése.
- A vizsgaszabályzatnak megfelelő nyomterület biztosítása minden vizsgafokozatban.
- A vizsgaszabályzatnak megfelelő tárgyi feltételek biztosítása (akadály, segéd védőfelszerelés)
- A nyomterület tulajdonosától és az illetékes vadásztársaságtól a szükséges engedélyek beszerzése.
- Az írásos dokumentáció rendelkezésre bocsájtása, mint pl.: bírálati lapok, értékelési listák minden vizsgafokozatban
- Képzett személyzet (nyomfektetők, csoport, rendezők, segédek, stb.) biztosítása.
- A teljesítményfüzetek, törzskönyvek, oltási igazolások (oltási füzet) és esetenként a felelősségbiztosítási igazolások rendelkezésre bocsájtása

A RV köteles a TB-t legkésőbb három nappal a rendezvény előtt, a helyszínről, a kezdés időpontjáról, a megközelítési útvonalról, a vizsga fajtájáról és a résztvevő kutyák számáról tájékoztatni. Ennek elmaradása esetén a TB jogosult a kötelezettségétől visszalépni.

A rendezvény megtartását engedélyező iratot a vizsga előtt a TB-nek be kell mutatni.

Vizsgaellenőrzés

A tagországok (TO) ellenőrizhetik a vizsgákat. Az FCI TO által megbízott szakember ellenőrzi, hogy a vizsga lebonyolítása a szabályzatok alapján történjen**.** Olyan testület, mely engedélyeket ad ki a vizsgarendezvény megtartásával kapcsolatban, szintén jogosult az ellenőrzés elrendelésére.

A teljesítménybíró (TB)

A vizsgarendezvényre az IGP bírálatára jogosult bírót vagy a rendező szervezet hívja meg, vagy az OSZ jelöli ki. A Világbajnokságra az FCI Munkakutya Bizottsága a TO jóváhagyásával rendeli ki a bírót. A rendező szervezet döntheti el, hogy hány TB-t alkalmaz, de figyelembe kell venni, hogy a TB egy napon csak 36 ágazatot bírálhat. Világbajnokságokon és nemzeti bajnokságokon ez a szám a TO hozzájárulásával figyelmen kívül hagyható.

A TB nem bírálhat olyan kutyát, melynek ő a tulajdonosa, birtokosa, tartója, illetve olyan kutyát, amelynek, tulajdonosával, birtokosával, vagy tartójával közös háztartásban él. Továbbá olyan kutyát sem bírálhat, amit olyan KV vezet fel, akivel közös háztartásban él. A TB azon a rendezvényen, melyen ő maga bírói tevékenységet lát el, kutyát nem vezethet fel.

A TB viselkedésével nem zavarhatja és nem is befolyásolhatja a K munkáját egyik ágazatban sem. A TB az érvényben lévő VR-ben foglalt meghatározások pontos felügyeletéért és betartatásáért felelős. Amennyiben azt tapasztalja, hogy az IGP vizsga szabályait, illetve az ő utasításait nem tartják be, jogosult a rendezvényt megszakítani.

Vizsgára bocsátás feltételei

A vizsga napján a kutyának az előírt életkort be kell töltenie. Kivételt tenni nem lehet. A TO szabályozza, hogy az induláshoz szükséges-e sikeres BH vizsga megléte. A BH vizsga letételéhez előírt kort a TO határozza meg, de az nem lehet kevesebb, mint 12 hónapos kor.

Megjegyzés: Komplett BH (közlekedésbiztonsági vizsgával együtt = BH-VT) előfeltétel az IGP1 és FH1 szintek előtt.

Vizsgaszint	Előfeltétel	Minimális korhatár
IBGH-1	BH	15 hónapos kor
IBGH-2	IBGH-1	15 hónapos kor
IBGH-3	IBGH-2, vagy obedience 1 vagy IGP-1	15 hónapos kor
IGP-EV	BH	15 hónapos kor
IGP-1	BH	18 hónapos kor
IGP-2	IGP-1	19 hónapos kor
IGP-3	IGP-2	20 hónapos kor
IFH-EV	BH	15 hónapos kor
IFH-1	BH	18 hónapos kor
IFH-2	IFH-1	19 hónapos kor
IGP-FH	BH	20 hónapos kor
IGP-ZTP	BH	18 hónapos kor
F.Pr 1-3	BH	15 hónapos kor
U.Pr. 1-3	BH	15 hónapos kor
G.Pr 1-3	BH	15 hónapos kor
SPr 1-3	BH	18 hónapos kor
Stö Pr 1	BH	15 hónapos kor
Stö Pr 2	Stö Pr 1	15 hónapos kor
AD	BH	16 hónapos kor

Ágazati vizsgák

A Nyomkövető vizsga 1-3 egyes gyakorlataira az IGP 1-3 A ágazatainak, az EV 1-3 gyakorlataira az IGP 1-3 B ágazatainak, a VK vizsga 1-3 gyakorlataira nézve az IGP 1-3 C ágazatainak rendelkezései irányadóak. A munkakutya vizsga 1-3 csak az IGP 1-3 vizsga fokozatainak B és C ágazatából áll. Ezek egyenként is teljesíthetők képzettségi fokozat megszerzése nélkül. Tisztán csak őrző-védő ágazati vizsga megtartása nem engedélyezett. A KV eldöntheti, melyik fokozatú vizsgán indul, anélkül, hogy egy alacsonyabb szintű vizsgán korábban indult volna.

A vizsgarendezvényen minden K indulhat, függetlenül a mérettől, a fajtától, vagy a származási bizonyítvány meglététől. A TB jogosult eldönteni, hogy a K alkalmas-e az IGP követelményeinek teljesítésére. Tüzelő szukák részt vehetnek valamennyi rendezvényen, de a többi résztvevőtől távolabb, elkülönítve kell várakozniuk. A nyomkövetést az időbeosztás szerint teljesíthetik, de a többi ágazat gyakorlatait csak a rendezvény végén mutathatják be. Vemhes és szoptatós szukák, beteg, sérült, vagy fertőzés veszélyes K semmilyen rendezvényen nem vehet részt.

Antidopping- és oltási előírások

A K tulajdonosa, vagy a KV-je által a versenyre benevezett és/vagy a verseny helyszínére szállított K-nak a vizsga napján doppingszertől (szöveteiben, testnedveiben és ürülékeiben minden – az FCI – dopping listáján szereplő anyag) mentesnek kell lennie. A tiltott anyagokról készült listáról, az ellenőrzés lefolytatásáról és az esetleges szankciókról egy külön, e célra készített és nyilvánossá tett szabályzat rendelkezik majd. Ezen rendelkezéseket a TO-k saját hatáskörükben kibővíthetik.

A K-nak érvényes veszettség elleni oltással kell rendelkeznie.

Szocializált viselkedés

Az a kutya, amely a verseny időtartama alatt bármikor (saját gyakorlatainak bemutatása előtt, közben, vagy azután) más személyt, vagy kutyát megharap, megtámad, vagy arra kísérletet tesz, a rendezvényről azonnal ki kell zárni. Kétnapos rendezvény esetén a kizárás kiterjed a második napra is, ebből fakadóan a kutya a rendezvényen nem vehet részt.

Szocializálatlan viselkedés miatt kizárt kutya esetében a következő rendezvényen való indulás előtt a KV köteles igazolni, hogy újra sikeres viselkedésteszttel egybekötött BH vizsgát tettek. A kizárást a vizsga napján a TB - a kutya részére kiadott - minden általa ismert teljesítményigazolásba/teljesítményfüzetbe bejegyzi és aláírja.

Bejegyzés: *„Kizárás szocializálatlan viselkedés miatt. A kutyának sikeresen meg kell újítania a viselkedésteszttel egybekötött BH vizsgát.”*

Megjegyzés: az ismételt vizsga nem tehető ugyanannál a bírónál, aki az első BH minősítést kiadta.

Vizsgaegységek naponta és vizsgaszintenként

Vizsgaszint	Ágazat száma
FPr, UPr és SPr, 1-3	mindig 1 ágazat
GPr 1-3	mindig 2 ágazat
IBGH 1-3	mindig 1 ágazat
IFH-V	mindig 1 ágazat
IFH-1, IFH-2 és IGP-FH	mindig 3 ágazat
Kísérőkutya vizsga (BH)	mindig 2 ágazat
IGP-Elővizsga (EV)	mindig 2 ágazat
IGP-Tenyészalkalmassági vizsga (IGP-ZTP)	mindig 3 ágazat
IGP 1-3	mindig 3 ágazat
Kutató vizsgák 1-3	mindig 1 ágazat
Állóképességi vizsga (AD)	mindig 1 ágazat

A rendező szervezet az általa meghatározott, az FCI-nél bejelentett kiemelt rendezvényeire – a TO által jóváhagyott - külön szabályokat is hozhat.

A rendezvény résztvevői

A rendezvényen résztvevőnek (KV) a nevezési határidőt be kell tartania. A nevezés leadásával egyben kötelezettséget vállal a nevezési díj befizetésére. Amennyiben a KV bármely okból nem tud részt venni a rendezvényen, haladéktalanul értesítenie kell a RV-t. A vizsgázónak be kell tartania a helyi állategészségügyi és állatvédelmi előírásokat. A KV-nek követnie kell a TB és a RV utasításait. A vizsgán résztvevőnek kifogástalan sportszerűséggel kell felvezetnie kutyáját és az egyes ágazatban elért eredménytől függetlenül a vizsgafokozat valamennyi ágazatát be kell mutatnia. A vizsgát nyilvános eredményhirdetés és a teljesítményfüzetek átadása zárja.

Egy vizsga legalább 4 KV részvételével tartható meg. Az összes indulók száma kizárólag BH vizsgán indulók esetében lehet kevesebb, amennyiben ugyanezen indulók a rendezvényen egy másik vizsgaszinten is indulnak. Egy fő részére vizsga nem tartható. Egy KV adott napon csak egy vizsgarendezvényen vehet részt (kétnapos rendezvény egy rendezvénynek minősül). A KV a rendezvényen legfeljebb két kutyát vezethet fel. A kutya részére a rendezvényen egy kiképzési fokozat adható. **Kivétel:** BH és IGP1, vagy FH1 vizsgasorrendnél.

Egy vizsgaszinten több induló esetén a sorrendet sorszám húzásával kell eldönteni. Sikeres vizsga letételének alapkövetelménye, hogy a tulajdonos és a KV tagja legyen egy FCI által elismert szervezetnek. Ezen szabály alól a TO a BH vizsga esetében eltekinthet.

Mozgáskorlátozott kutyavezető

Amennyiben a KV mozgáskorlátozottsága miatt egy gyakorlatot nem tud jól végrehajtani, a TB-vel ezt a vizsga megkezdése előtt közölnie kell. Ha a KV testi akadályozottsága miatt a kutyát nem tudja a bal oldalán vezetni, akkor analóg módon vezetheti azt a jobb oldalán. A korlátozások alól a TO -k további engedélyeket tehet.

Nyakörvviselési kötelezettség/Póráz használata

A gyakorlatok bemutatásához: egysoros, lazán feltett, hosszú szemekből álló láncnyakörv szükséges. BH vizsgán engedélyezett a bőrnyakörv, szövetnyakörv, vagy hám használata is, valamint IBGH 1-től 3-ig a BH vizsgán alkalmazott nyakörvek a hám kivételével.

Nyomkövető munkánál a kötelező láncnyakörvön kívül keresőhám, vagy takaróhám is feltehető.

Pórázt a KV kötelezően magánál tart, melyet vagy úgy csatol magára, hogy a karabinere a kutyával ellentétes oldalon helyezkedik el, vagy rejtve helyezi el (zsebben).

Szájkosár-viselési kötelezettség

Minden tagországban figyelembe kell venni azon rendelkezéseket, melyek a K forgalomban való vezetéséről szólnak. Azon TO-ban, ahol a szájkosár viselését egyéb jogszabály előírja, a BH vizsga „közlekedés forgalomban" részénél a kutya szájkosár viselésére kötelezhető.

Kártérítési felelősség

A K tulajdonosa, illetve KV-je felel a kutyája által okozott valamennyi személyi sérülésért és tárgyban okozott kárért. Ezért kutyatartói felelősségbiztosítással kell rendelkeznie. A rendezvény teljes időtartama alatt előforduló balesetekben és egyéb helyzetekben a KV saját magáért és kutyájáért kezeskedik. A TB és a RV utasításait a KV önként elfogadja, és a saját felelősségére végrehajtja.

Oltások

A kötelező oltások igazolását (oltási bizonyítvány) a TB, illetve RV kérésére a vizsga megkezdése előtt be kell mutatni.

Eredményhirdetés, díjátadás

Az eredményhirdetést az egyes vizsga fajták között szétbontva kell végrehajtani. (BH, IGP, FH, stb). Az IGP 1-3 vizsgán pontegyenlőség esetén a „C" ágazatban elért magasabb eredmény a döntő. Ha ez is egyezik, akkor a „B" ágazatban elért magasabb pontszám határozza meg a sorrendet. Amennyiben ez is azonos, holtversenyben ugyanazon helyezést kell megállapítani (vizsgafokozattól függetlenül). A következő helyezést ez esetben nem lehet kiadni. IGP-FH vizsgán pontegyezés esetén a magasabb egyéni pontszám dönt, mindkét nyomon azonos pontszám esetén holtversenyt kell megállapítani. Minden vizsgázó részt vesz az eredményhirdetésen. A rendezvényt az eredményhirdetés és a vizsgadokumentumok átadása zárja.

Megszerzett címek

A „Nemzetközi Munkabajnok" (CACIT) címet a KV kérésére, a TO javaslata alapján adományozza az FCI. Kiadható a CACIT és RESERVE-CACIT (tartalék) olyan versenyeken, melyek az FCI engedélyével kerültek megrendezésre és a kutyák a legmagasabb vizsgafokozatban kerültek felvezetésre. A CACIT rendezvényekre az FCI összes tagországát meg kell hívni. Legalább két TB-t kell foglalkoztatni, és ezek közül az egyik az FCI egy másik tagországából kell, hogy származzon. A címek odaítélése a TB javaslatára történik. A CACIT, illetve a RESERVE-CACIT odaítélésére csak azok a kutya javasolható, mely:

- kiállításon legalább nagyon jó minősítést szerzett,
- a vizsgán legalább nagyon jó minősítést szerzett. A CACIT cím odaítélése nem automatikusan kapcsolódó következménye az elért helyezésnek,
- az FCI I-es és II-es és III-as fajtacsoportjába tartozó kutyafajták esetében munkavizsga meglétének igazolása szükséges (munkakutyák és nyomkövető kutyák).

A „Nemzeti Munkabajnok" (CACT) cím odaítélését a TO szabályozza.
Egy versenyen kizárólag egy CACIT és egy RESERVE-CACIT cím adható ki.

Teljesítményfüzet

Minden vizsgát - függetlenül - a teljesítményfüzetbe, vagy a törzskönyvbe be kell vezetni. A teljesítményfüzetet az a szervezet állítja ki, amelynél a kutya tulajdonosa tagsági viszonnyal rendelkezik. A TB és a RV feladata a TF ellenőrzése és aláírása.

A teljesítményfüzet feltételei:
- sorszámozott,
- tartalmazza a kutya nevét, fajtáját, azonosító számát (tetoválási, vagy chip számát),
- a tulajdonos nevét és címét, esetlegesen a tagsági számát, különbözés esetén a KV nevét és annak tagsági számát,
- az A, B és C ágazatok értékeléseit, az összesített pontszámot, a helyezést, az ÖMT-értékelést,
- a TB nevét és annak aláírását.

„ÖMT" értékelés: „C" ágazat (érvényes minden vizsgafokozatra)

Az ÖMT értékelés a K-t a tenyészérték szempontjából minősíti. Az ÖMT értéknek nincs hatása a vizsga eredményére, illetve a sorrendre. Az „ÖMT értékelés" az „állás és felugatás" gyakorlattal kezdődik.

A kifejezett (K), a meglévő (M) és a nem megfelelő (NMF) minősítések a következő tulajdonságok értékelésére használatosak: Ösztönös viselkedés, Magabiztosság és a Terhelhetőség.

„ÖMT kifejezett”:	Amely K nagy munkakedvvel, tiszta ösztönös viselkedéssel, céltudatosan teljesíti a feladatokat. Magabiztos fellépésű, kifogástalan figyelmességet és kiemelkedően nagy terhelhetőséget mutat.
„ÖMT meglévő”:	Amely K kifogásolható munkakedvvel bír, hiányosságokat mutat az ösztönös viselkedés, magabiztosság, figyelmesség és a terhelhetőség terén.
„ÖMT nem megfelelő”:	Amelyiknek hiányzik a munkakedve és az ösztönös adottságai, nem magabiztos, és nem terhelhető.

Vezényszavak

A VR vezényszavai tájékoztató jellegűek. A vezényszavak egyszerű, rövid, egyszavas parancsok lehetnek, de egy adott feladat végrehajtásához azonos vezényszónak kell tartoznia. Behívásnál a kutya neve is használható a behívás vezényszava helyett, a fürkészsátor kerülésekor a behíváshoz pluszban adható a kutya neve is a VSZ mellé. Egyéb esetekben a kutya nevének használata összekapcsolva másik VSZ-val dupla VSZ használatnak minősül.

A TO kiadhat olyan rendelkezéseket, hogy nemzeti versenyen mely általa előre megadott és honlapján közzétett vezényszavakat lehet használni. Minden esetben engedélyezett a VSZ a KV anyanyelvén való használata.

Nemzetközi és különleges rendelkezések

A TO a törvényi sajátosságok miatt - pl.: az engedélyezési eljárásban, az egészségügyi, állatvédelmi, mentő szabályozásban - jogosult az általános előírásokat hatáskörében kibővíteni.

AZ IGP-EV alkalmazható:

1. a kutya munkaosztályban való nevezéséhez
2. indulási előkövetelményként az IGP-1 vizsgához, melynek szükségességéről a TO dönt.

Világ-és Európa-bajnokság

A világbajnokság rendezésére vonatkozó érvényes szabályokat az FCI által kiadott „A különböző Világ-/Európa-bajnokságok lebonyolítása” c. füzet tartalmazza. A füzet kiadásával és módosításával a MUNKAKUTYA Bizottság foglalkozik.

Biztonsági rendelkezések

A RV a REN egész területén felelős a rend és a biztonság garantálásáért. A TB a rend és a biztonság semmibevételének észlelésekor jogosult a REN megszakítására és a RV-vel való egyetértés esetén annak befejezésére. Azon KV-k, akik vétenek a vizsgarend, az állatvédelmi rendelkezések és az etikai szabályok ellen, a REN-ből kizárásra kerülnek.

A TB ítélete végleges és megtámadhatatlan. Az ítélet elleni bármely kritika a versenypályáról való kitiltást, adott esetben további fegyelmi eljárást vonhat maga után. Indokolt esetben, ha a kritika nem a TB ítéletére, hanem a VR előírásainak megsértésére vonatkozik, panasz benyújtására van lehetőség. A panaszt írásos formában az illetékes szervezetnek/egyesületnek kell beadni. A panasz kizárólag a RV-n keresztül, a panasztevő aláírásával ellátva, REN napjától számított nyolc napon belül nyújtható be. A panasz elfogadása nem vezet a TB ítéletének felülbírálatára. Videofelvétel nem bizonyító erejű. Ezen rendelkezések célját a TO-nak figyelembe kell venniük.

Kizárás

Kizárás esetén az addig elért pontszámokat törölni kell, ez a vizsga más ágazataiban szerzett pontszámokra is vonatkozik. A teljesítményfüzetbe sem minősítés, sem pontszám nem kerül bejegyzésre. Szóbeli értékelésre nem kerül sor. A hátralévő gyakorlatok bemutatására nem kerül sor. A teljesítményfüzetbe a kizárásra okot adó körülményt be kell vezetni.

A kizárás oka	Következmény/Bejegyzés
- a K az általa felvett tárgyat nem ereszti el - a K üldözőbe veszi a vadat és nem lehet újraindítani a nyomon - a K gyakorlat közben kitör és harmadik hívásra sem jön vissza - a K nem áll a KV irányítása alatt (pl. segéd melletti kísérésnél vagy követésnél); • a K a harmadik VSZ-ra (egy engedélyezett, két pótvezényszó) sem, vagy csak a KV tevőleges behatására ereszt • a K a SD-et más helyen fogja meg (nem bebökés), mint a számára látható védőkar	engedetlenség miatti kizárás
a K a közömbösségi próbán nem mutatkozik semlegesnek	kizárás hiányzó közömbösség miatt
- a KV sportszerűtlen magatartása (pl.: motiváló tárgyak és/vagy étel magánál tartása a vizsga alatt) - vétség az IGP, az állatvédelmi és az etikai normák ellen, csalás vagy annak kísérlete tiltott segédeszközök használatával	sportszerűtlen magatartás miatti kizárás

Megszakítás

Megszakítás esetén az összes addig szerzett pont, valamint az összes már befejezett ágazatok pontjai is elismerésre kerülnek. A teljesítményfüzetbe a megszakításig elért összes elért pontszám bevezetésre kerül. Amennyiben a „C” ágazatban történik a megszakítás, úgy a „C” ágazatot 0 ponttal kell értékelni, az „A” és „B” ágazat pontjai megmaradnak.

A megszakítás okai:

- a K háromszori sikertelen indítása nyomkövetésnél (a szimatkatlannál)
- a K nagyobb távolságra hagyja el a nyomot, mint egy pórázhossz (10m), vagy a KV nem teljesíti a TB-nek a K követésére irányuló utasítását
- a K az előírt időn belül nem dolgozza ki a nyomot

- a K a SD-et azelőtt elhagyja, hogy a TB engedélyt adott volna vezetőjének a középvonal elhagyására és a K-t a vezetője nem tudja visszaküldeni, vagy a K ismét elhagyja a SD-et
- a K védőgyakorlat bemutatásakor kudarcot vall
- a K elhagyja a SD-t, mielőtt a TB a SD-hez való lépést a KV részére engedélyezte volna és/vagy a K csak VSZ kiadása mellett marad a SD-nél
- a K háromszori sikertelen próbálkozás után sem találja meg a rejtekhelyen lévő SD-t

Megszakítás betegség/sérülés miatt

Amennyiben a kutyát egy vizsga során betegnek jelentik, a következők szerint kell eljárni: Ha a KV egy már teljesített ágazat után betegnek jelenti kutyáját, akkor a következő bejegyzés történik a vizsgadokumentumokba: „Betegség miatt megszakítva”. Az addig elért pontok megmaradnak, cím odaítélésre nem kerül sor.

Megjegyzés: Mindezek ellenére a TB a KV döntésével szemben magától is megszakíthatja a vizsgát, ha úgy állapítja meg, hogy a kutya megbetegedett vagy megsérült. Abban az esetben is dönthet így, ha olyan kutyát vezetnek fel, amelyet kora miatt szemmel láthatóan - állatvédelmi szempontból - nem lenne szabad felvezetni. Ilyen esetben a bejegyzés pl: „Sérülés miatt megszakítva”.

Közömbösség vizsgálata

A K közömbösségét a rendezvény egész időtartama alatt (az eredményhirdetést is beleértve) vizsgálni kell. Amennyiben a K nem megfelelő közömbösséget mutat, akkor azt akkor is ki kell zárni, ha a korábbi vizsgarészeket eredményesen végrehajtotta. Ha egy K nem meglévő közömbösség miatt esik ki, az okot be kell jegyezni a teljesítményfüzetbe. A kutyát ki kell zárni.

1. A közömbösségi vizsgálatot minden vizsga megkezdése előtt el kell végezni.
2. A közömbösséget a K számára semleges helyen kell vizsgálni. A közömbösségi vizsgálat helye a versenypályán illetve a nyomterületen kívül kell esnie.
3. Minden kutyát egyenként kell felvezetni.
4. A vizsgálat időpontja ne essen közvetlenül az ágazat megkezdése elé.
5. A K-t pórázon (rövid vezető pórázon, nyomkövető hám nélkül) kell felvezetni. A K-t kontroll alatt kell vezetni.

A közömbösség vizsgálatát nem lehet gépiesen lefolytatni, annak végrehajtása a TB-re van bízva, azonban egyes TB-k között extrém eltérések nem lehetnek. Annál korrektebb és biztosabb a közömbösségi vizsgálat eredménye, minél elfogulatlanabbul tevékenykedik a TB.

A közömbösség vizsgálata során normál környezeti ingereket kell alkalmazni, és a vizsgálandó kutyától minden természetes reakció elfogadható. A különleges ingerhatásokat különösképp kerülni kell. A K beazonosítása kötelező része a vizsgálatnak. Amennyiben a TB vézenhibát feltételez, akkor további részletesebb vizsgálatoknak kell alávetnie a K-t (pl.: lövés leadása). Vézenhiba megállapítása érdekében a vizsgálat megismételtetése engedélyezett.

Amennyiben a K a vizsga folyamán – az első közömbösségi vizsgálaton való megfelelése ellenére – viselkedési hiányosságokat mutat, a TB a K-t kizárhatja. A teljesítményfüzetbe „A közömbösségi/viselkedési teszt nem megfelelő" bejegyzés kerül. Lövésközömbösségi vizsgálatra a BH vizsgán nem kerül sor. A BH és az IBGH vizsga résztvevői nem lehetnek egy csoportban az IGP vizsgázóival az engedelmes gyakorlatok során. (értsd: a BH és IBGH vizsgán nincs lövés).

A közömbösségi vizsgálat eredménye

Pozitív viselkedés = sikeres
- a K magabiztos;
- a K nyugodt, figyelmes;
- a K életteli, figyelmes;
- a K közömbös, jóindulatú;
- Határeset = további vizsgálat szükséges;
- a K bizonytalan, nem agresszív, azonban a vizsga folyamán nem teljesen közömbös/elfogulatlan;
- a K enyhén túlfűtött, azonban a felvezetés ideje alatt nyugodtabb.

Kutyák, melyek nem engedhetők vizsgára:
- a bizonytalan, ijedős, embert elkerülő kutya;
- az ideges, agresszív, félelemből harapó kutya;
- a harapós kutya.

A kutya azonosítása

A K azonosítása a közömbösségi vizsgálat elengedhetetlen része. Történhet a tetoválási szám, vagy – chip leolvasó készülék segítségével – a chip szám ellenőrzésével. Amennyiben a K nem rendelkezik származási lappal, akkor is chippel ellátottnak kell lennie. A bírónak a vizsgadokumentációkban igazolnia kell, hogy az azonosítás ellenőrzése megtörtént. Amennyiben a tetoválási szám nem egyértelműen felismerhető, az azonosítható jeleket kell bevezetni. A tetoválási számot a KV-nél lévő származási lappal egyeztetni kell. Fellépő nehézségek esetén (pl. olvashatatlan számok) azokat a vizsgadokumentációkban jelezni kell.
Azok a KV-k, akik külföldi chippel ellátott kutyával rendelkeznek, gondoskodniuk kell olyan chip leolvasóról, amellyel a K azonosítása lehetséges. Az egyértelműen nem azonosítható K semmilyen vizsgarendezvényen nem vehet részt. Amennyiben a TB a chipet nem találja, a KV maga hajtja végre az azonosítást, melyet követően a TB még egyszer végrehajtja az ellenőrzést. Kötelező, hogy a TB pl. a chipolvasóval megérintse a kutyát.

Lövéstől félő kutyák

Mit jelent a „lövés félősség"?
Példák: A K a lövéskor feláll, ijedtnek látszik és elszalad. A K félelmi reakciót mutat.
- ezzel a viselkedéssel a KV-höz szalad
- páni félelmet mutat, megpróbálja elhagyni, vagy elhagyja a területet
- páni félelmet mutat, és ide-oda tévelyeg.

Az értékelésnél figyelembe kell venni, hogy a mutatott viselkedés kiképzési hibából ered-e, vagy a K alapvető hiányossága, mely pl. a lövéssel összefüggésbe hozható. Vitás esetekben a TB-nek kötelező a lövésközömbösséget oly módon megállapítania, hogy felszólítja a KV-t a K pórázra (kb. 2 m hosszú) tételére. Kb. 15 méternyi távolságról a TB ismét lövéseket ad le, melyet a K-nak laza pórázon el kell viselnie.

Értékelés

A mutatott teljesítmény értékelése minősítéssel és pontokkal történik. A minősítések és a hozzá tartozó pontok tükrözik a mutatott teljesítményt.

Legmaga-sabb pontszám	Kitűnő	Nagyon jó	Jó	Megfelelő	Hiányos
5	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0 -0
10	10,0	9,5 – 9,0	8,5 – 8,0	7,5 – 7,0	6,5 – 0
15	15,0 – 14,5	14,0 – 13,5	13,0 – 12,0	11,5 – 10,5	10,0 - 0
20	20,0 – 19,5	19,0 – 18,0	17,5 – 16,0	15,5 – 14,0	13,5 - 0
30	30,0 – 29,0	28,5 – 27,0	26,5 – 24,0	23,5 – 21,0	20,5 - 0
35	35,0 – 33,0	32,5 – 31,5	31,0 – 28,0	27,5 – 24,5	24,0 - 0
60	60,0 – 58,0	57,5 – 54,0	53,5 – 48,0	47,5 – 42,0	41,5 - 0
70	70,0 – 66,5	66,0 – 63,0	62,5 – 56,0	55,5 – 49,0	48,5 – 0
100	100,0 – 96,0	95,5 – 90,0	89,5 – 80,0	79,5 – 70,0	69,5 – 0
200	200 – 192	191 – 180	179 – 160	159 – 140	139 – 0
300	300 – 286	285 – 270	269 – 240	239 – 210	209 - 0

Százalékszámítás

Minősítés	Adott százalék	Levonás
kitűnő	= legalább 96 %	vagy - mínusz 4 %
nagyon jó	= 95 - 90 %	vagy mínusz 5 - 10 %
jó	= 89 - 80 %	vagy mínusz 11 - 20 %
megfelelő	= 79 - 70 %	vagy mínusz 21 - 30 %
hiányos	= 70 % alatt	vagy mínusz 31 - 100 %

Az egyes gyakorlatok pontszámítása

Az összesítés után az ágazat végső pontszáma csak egész szám lehet. Az egyes gyakorlatokért viszont részpontszám is adható. Amennyiben egy ágazat végeredményeként nem egész pontszám jön ki, az ágazat bemutatásakor mutatott összkép alapján kell fel-, vagy lekerekíteni.
A következő vizsgafokozatban való induláshoz legalább megfelelő minősítés (a legmagasabb pontszám 70 %-a) elérése szükséges minden ágazatban.

Segédekre vonatkozó rendelkezések

A) Segéd alkalmazásának feltételei a „C” (őrző-védő) ágazatban

1. A Szabályzat segédekre vonatkozó iránymutatásait és előírásait be kell tartani.

2. A rendezvény napján a SD a „C” ágazatban a TB asszisztense.

3. A SD testi épségének védelmében és a biztonsági előírások miatt a tréningeken, a vizsgákon, és a versenyeken kötelező védőfelszerelést (védőnadrág, védőmellény, védőkar, ágyékvédő, esetleg kesztyű) visel.

4. A SD lábbelijének stabilnak, az adott időjárásnak/talajviszonyoknak megfelelőnek, valamint csúszásmentesnek kell lennie.

5. A „C” ágazat előtt a TB eligazítja a SD-et. A SD tevékenysége során be kell tartsa a TB utasításait.

6. A SD a lefegyverzés során a KV utasításait követi, amennyiben ez a szabályzat előírásainak is megfelel. A KV számára lehetővé kell tennie, hogy a bekísérés és a követés előtt még egyszer fel tudja venni az alapállást.

7. Helyi vizsga rendezhető egy SD-del is. Egyszeri váltás megengedhető, ha a SD maga is résztvevője a vizsgának. Nagyobb rendezvényen, mint például versenyeken, válogatókon, bajnokságokon, stb. mindig legalább két SD-et kell foglalkoztatni. A KV-vel közös háztartásban élő SD-et bármilyen rendezvényen lehet alkalmazni.

B) A segéd viselkedésének alapelvei

1. Általános elvek

A vizsga keretei közt a TB felméri a vizsgázó K képzettségét és amennyire lehetséges a minőségét (pl. ösztönös adottságok, magabiztosság, terhelhetőség, és vezethetőség). A TB csak azt tudja objektívan értékelni, amit a vizsga során akusztikusan és vizuálisan érzékel. Az objektív értékelés szempontja, de mindenekelőtt a vizsga sportszerűségének megőrzése (lehetőleg azonos követelmények minden résztvevőnek) megköveteli, hogy a SD munkája a TB számára egyértelmű képet mutasson. Ezért nem lehet a SD kedvére bízni, hogyan alakítja a „C” ágazatot. Sokkal inkább a SD-nek kell számos szabályt betartani.

A TB a vizsga „C” ágazatának egyes gyakorlatelemeiben a legfontosabb értékelési szempontokat vizsgálja. Ilyen például a terhelhetőség, magabiztosság, ösztönös viselkedés, vezethetőség. Ezek alapján kell értékelni a vizsgázó K fogásminőségét. Ebből következik, hogy a K fogásminőségének értékelését csak úgy lehet megtenni, ha a SD-től lehetőséget kap egy ún. „jó fogásra”. Amikor pedig a terhelhetőség megfigyelése a cél, fontos, hogy a SD megfelelő munkával valóban terhelje meg a K-t. Ezért lehetőség szerint törekedni kell az egyforma segédmunkára, ami az értékelhetőség feltétele.

2. Állás és felugatás

A SD a K és a KV számára nem láthatóan, mozdulatlanul, nem fenyegető testtartásban, kissé behajlított védőkarral áll a rejtekhelyen. A védőkar a test védelmét szolgálja. A SD az „állás és felugatás" alatt figyeli a K-t. További ingerlés, vagy bármilyen segítő testtartás nem megengedett. A segédbotot oldalt és lent kell tartani.

3. A segéd szökésének megakadályozása

Az „állás és felugatás" gyakorlat után a KV felszólítására a SD normál lépésben kijön a rejtekhelyről és a megjelölt (szökés helyéül felfestett) helyre áll. A SD pozíciója tegye lehetővé a KV számára, hogy tőle 5 lépés távolságban szintén megjelölt helyre, a védőkar felőli oldalra lefektethesse a kutyáját. A KV ismernie kell a szökés irányát.

A TB jelére a SD gyors és határozott futással szökést kísérel meg. Egyenes irányba fusson, anélkül, hogy túl gyorsan, vagy kontrollálatlanul futna. A védőkart úgy kell tartania, hogy a K-nak legyen lehetősége az optimális megragadásra. Futás közben a SD semmi esetre se forduljon a K felé, de szeme sarkából szemmel tarthatja. A kart nem húzhatja el a K elől. Amint a K megragadta a védőkart, a SD egyenesen továbbfut, miközben a nem mozgatott védőkart szorosan a teste mellett tartja. A TB határozza meg, hogy a SD meddig meneküljön. Amennyiben a szökést a SD megfelelő dinamikával hajtja végre, a TB a K teljesítményét optimálisan tudja értékelni. Minden olyan segítség, amivel a SD a kutyának kedvez, kerülendő. A SD a védőkart nem kínálhatja fel túlságosan fogásra, nem ingerelheti szökés előtt, vagy közben a K-t hanggal, illetve nem ütögetheti a védőnadrágját a puhabottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, lassítson szökés közben, önállóan megálljon, stb. Befejezést ld. a 9. pontban (ez minden gyakorlatra érvényes).

4. Őrzésből visszatámadás elhárítása

Az őrzési szakasz után a SD a TB jelzésére megtámadja a K-t, miközben a puhabotot a védőkar fölött fenyegetően mozgatja, anélkül, hogy a K-t megütné. Ezzel egy időben a védőkar mozgatása nélkül, frontálisan, kellő erővel a K-ra támad. Ez alatt a védőkart szorosan a teste előtt tartja. Amint a K megragadta a kart, a SD kiteszi oldalra, és egyenes irányban megkezdődik a terhelési szakasz. A SD-nek minden K-t azonos irányba kell vinnie. Így tud a TB úgy helyezkedni, hogy a támadás minden részletét, a megtámadást, a K viselkedését a terhelési szakaszban, a fogást, az eresztést, valamint az őrzés fázisát valamennyi kutyánál egyformán értékelni tudja. A SD terhelés közben nem viheti a kutyát a KV felé.
A puhabottal a lapocka és martájékra szabad ütni. Minden K azonos erősségű ütést kap. Nagyjából a terhelés 4-5. lépésénél kapja a K az első ütést majd további 4-5 lépés után a másodikat. A terhelési szakasz további részében a fenyegetés botütés nélkül folytatódik.
A TB határozza meg a terhelési szakasz hosszát. A TB jelére a SD a terhelést beszünteti. A TB akkor tudja a K-t optimálisan megítélni, ha a rátámadás kellő dinamikájú. Mindenfajta segítség, mint például a kar felkínálása fogásra, kerülendő. A SD nem ingerelheti a K-t hanggal, illetve nem ütögetheti a védőnadrágját a puhabottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, a terhelés és a botütések alatt, továbbá, hogy ne egyenletes intenzitással terhelje a K-t, illetve ha terhelhetőségi hiányosságot érzékel, önállóan megálljon, stb. Befejezést ld. a 9. pontban

5. Követés (IGP 2-3 vizsgafokozatban)

A SD normál lépésben, a KV utasítására követést hajt végre, melynek hosszúsága kb. 30 m. A követés útvonalát a TB határozza meg. A SD a követés alatt hirtelen mozdulatokat nem tehet. A védőkart és a botot a SD-nek úgy kell tartania, hogy azok a K számára ne jelentsenek plusz ingert. Ez különösen vonatkozik a bot rejtett tartására. A SD minden K-nál azonos sebességgel kell, hogy haladjon.

6. Követés befejezése IGP 2 vizsgaszinten

A TB utasítására a SD kb. 30 lépés után megáll. A KV odamegy a SD-hez és elveszi a segédbotot. A K ezalatt alapállásban ül. Ezt követően a SD TB-hez való bekísérése történik.

7. Követésből visszatámadás a kutyára (IGP 3 vizsgaszinten)

A gyakorlat normál mozgás közben, a TB utasítására történik. A támadást a SD dinamikus jobbra-, vagy balrafordulással és a K felé irányuló intenzív ráfutással hajtja végre. Ez alatt a védőkar felett a bottal fenyegető mozdulatokat tesz. A SD a kutyának rugalmas védőkar tartással, nyugalmi helyzet felvétele nélkül biztosít fogást. A K beérkezésekor – amennyire szükséges – a K lendületét fordulással el kell vezetni. A védőkar járulékos mozgatása kerülendő. Amint a K megragadta a kart, a SD oldalra helyezi, és egyenes irányban megkezdődik a terhelési szakasz. A SD-nek minden K-t azonos irányba kell vinnie. Így tud a TB oly módon helyezkedni, hogy a támadás minden részletét, a megtámadást, a K viselkedését a terhelési szakaszban, a fogást, az eresztést, valamint az őrzés fázisát egyformán értékelni tudja valamennyi K-nál. A SD terhelés közben nem viheti a kutyát a KV felé. A terhelési szakasz hosszát a TB határozza meg. A TB jelére a SD beszünteti a terhelést. A TB akkor tudja a kutyát optimálisan megítélni, ha a rátámadás kellő dinamikájú. Mindenfajta segítség, mint például fogás előtt túlzott kitérés oldalra, a kar felkínálása fogás előtt, kerülendő. A SD nem ingerelheti a K-t hanggal, illetve a támadás kezdetén nem ütögetheti a védőnadrágját a bottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, a terhelés alatt, továbbá, hogy ne egyenletes intenzitással terhelje a K-t, illetve ha terhelhetőségi hiányosságot érzékel önállóan megálljon, stb. Befejezést ld. a 9. pontban

8. Szembetámadás elhárítása

IGP-1: 30 méter, IGP-2: 40 méter, IGP-3: 50 méter.

IGP-1 és IGP-2 szinten a SD ott marad, ahol az 1. rész véget ért. A KV utasítást kap, hogy kutyájával elfoglalja a szembetámadás gyakorlat kiindulási pontját. IGP-3 szinten a SD a bíró utasítására elhagyja a számára kijelölt rejtekhelyet és futólépésben középvonalig átszeli a pályát anélkül, hogy a futást megszakítaná, majd frontálisan – a bottal fenyegető mozdulatokat téve és elkergető szavakat kiabálva – rátámad a kutyára. A SD a kutyát rugalmas védőkar tartással, a helyzetnek megfelelően fogadja. Beérkezéskor – amennyire szükséges – a K lendületét fordulással el kell vezetni, de kipörgetése nem engedélyezett. Amint a K megragadta a kart, a SD oldalra helyezi, és egyenes irányban megkezdődik a terhelési szakasz. A K legázolása minden esetben kerülendő. A SD-nek minden K-t azonos irányba kell vinnie. Így tud a TB úgy helyezkedni, hogy a támadás minden részletét, a megtámadást, a K viselkedését a terhelési szakaszban, a fogást, az eresztést, valamint az

őrzés fázisát egyformán értékelni tudja valamennyi K-nál. A SD terhelés közben nem viheti a kutyát a KV felé.

A terhelési szakasz hosszát a TB határozza meg. A TB jelére a SD beszünteti a terhelést. A TB akkor tudja a K-t optimálisan megítélni, ha a rátámadás kellő dinamikájú. Mindenfajta segítség, mint például fogás előtt túlzott kitérés oldalra, a kar felkínálása fogás előtt, kerülendő. A SD nem ingerelheti a K-t hangingerrel, illetve a támadás kezdetén nem ütögetheti a védőnadrágját a bottal. Nem engedélyezett, hogy a SD lazán tartsa a kart fogás után, a terhelés alatt, továbbá, hogy ne egyenletes intenzitással terhelje a kutyát, illetve ha terhelhetőségi hiányosságot érzékel önállóan megálljon, stb. Befejezést ld. a 9. pontban (ez minden gyakorlatra érvényes).

9. Az őrző-védő gyakorlatok befejezése

A SD-nek minden védőgyakorlatot úgy kell kiviteleznie, hogy a TB a K fogáskészségét, eresztését és az őrzést meg tudja figyelni (nem háttal állni a TB-nek, a TB-vel való szemkontaktus megtartása). A küzdelem végén a SD csökkenti az ellenállást, mozgásával nem ingerli tovább a K-t, de közben kifejezetten nem lazíthat a védőkar tartásán. A védőkart nem tarthatja magasra felhúzva, hanem továbbra is abban a pozícióban rögzíti, ahogyan a küzdelem végén tartotta. A puhabotot a test mellett, oldalt lefelé, a K számára nem láthatóan kell tartani. Az eresztéshez a SD semmilyen segítséget nem adhat. Eresztés után a SD tartsa szemmel a kutyát. További ingerlés, vagy bármilyen segítő testtartás nem megengedett. Az őrzési szakaszban a SD-et esetlegesen megkerülő K-t a SD lassú, hirtelen mozdulatok nélkül, együtt fordulással kövesse azért, hogy folyamatosan szemmel tudja tartani.

10. A kutya bizonytalansága, sikertelensége

Azt a K-t, amelyik a küzdőgyakorlatoknál nem ragadja meg a védőkart, illetve a terhelési részben lazít a fogásán, vagy ereszt, a SD-nek addig kell tovább fenyegetnie, amíg a TB meg nem szakítja a gyakorlatot. A SD ilyen szituációban nem segítheti a K-t, vagy állhat meg önállóan. A nem eresztő kutyát a SD a bot megfelelő tartásával vagy használatával nem segítheti hozzá az eresztéshez. Azt a K-t, amelyik hajlamos az őrzési szakaszban elhagyni a SD-et, a SD ingerléssel nem késztetheti a maradásra. A vizsgaszabályzat valamennyi gyakorlathoz és gyakorlatrészhez előírja a SD-nek, hol kell aktívan, vagy közömbösen viselkednie. Őrzés közben a K bebökésére, befogására a SD-nek nem szabad védekező mozdulatokkal válaszolnia.

Vizsgaleírások

Kísérőkutya vizsga közlekedésbiztonsági résszel (BH)

Minden kutyatartó indulhat, akik igazolják, hogy a szakismereti vizsgát és egyidejűleg a TO kutyatartói jogosítvány megszerzéséhez szükséges szabályzatismereti vizsgát már sikeresen letették, vagy ezen igazolással már rendelkeznek.

Bármilyen nagyságú és fajtájú kutya indulhat. Az induláshoz szükséges korhatárt a TO határozza meg, de nem lehet kevesebb, mint 12 hónapos kor.

Azon kutyák, amelyek az „A" ágazatban („Kísérőkutya vizsga gyakorlópályán") nem érik el a lehetséges pontok legalább 70%-át, nem vehetnek részt a „B" ágazatban („Vizsga forgalomban"). A vizsga végén nem hirdetnek ponteredményt, hanem a TB csak a vizsga „eredményes", vagy „eredménytelen" minősítését hirdeti ki. A BH vizsga akkor lehet eredményes, ha a K az „A" ágazatban a lehetséges pontszámok legalább 70%-át elérte és a TB a „B" ágazat gyakorlatait „megfelelő"-re értékelte. A TB számára megengedett, hogy a rendező kívánságára eredményhirdetésként a résztvevők között sorrendet alakítson ki.

A BH vizsga megléte e vizsgarendszer szerint előkövetelménye a további vizsgáknak. Ezen vizsga letétele – ismétlés esetén – nem határidőhöz kötött, de egy rendezvényen (2 napos vizsga) csak egyszer mutatható be. Minden vizsgaeredményt – annak sikerétől függetlenül – be kell vezetni a teljesítményfüzetbe.

Vizsgaleírás

Lövésközömbösségi vizsgálatra nem kerül sor. A gyakorlatok végrehajtásainak követelményei a vizsgaleírások általános részében leírtakon alapulnak.

Feladatok	Pont
pórázon követés	15 pont
szabadon követés	15 pont
Figyelem: Különleges előírás a BH-ra az általános részben Ültetés	10 pont
Figyelem: Különleges előírás a BH-ra az általános részben Fektetés behívással	10 pont
Figyelem: Különleges előírás a BH-ra az általános részben Helyben maradás figyelemelvonással	10 pont

Vizsga forgalomban

Általános szabályok

A következő gyakorlatokat a kiképzőpályán kívül, lakott területen belül, egy erre alkalmas környezetben kell bemutatni. A TB és a RV előre megbeszélik, hogy a közterületen lévő gyakorlatokat (úton, utcán, téren) hol és hogyan hajtsák végre. A nyilvános forgalom nem akadályozható.

A különlegessége miatt a vizsga e része jelentős időt igényel. A követelményrendszert a vizsgázók nagyobb számára tekintettel sem lehet enyhíteni. Ezen vizsgaegység gyakorlataiért nem jár pont. A forgalomban/közterületen folyó vizsga alatt végig figyelemmel kísért kutyáról kialakuló összbenyomás a mértékadó. A következőkben leírt gyakorlatok ajánlások, melyeket a TB-nek hozzá kell igazítani a helyi viszonyokhoz. Kétséges esetben a TB jogosult a gyakorlatokat megismételtetni, illetve variálni.

A vizsga lefolyása

(a következő gyakorlatok minimális követelményt jelentenek, és a TO döntése alapján bővíthetők)

Találkozás embercsoporttal

A TB utasítására a KV pórázon vezetett kutyájával a kijelölt útszakasz járdáján elindul. A TB megfelelő távolságból követi őket. A K vezetője bal oldalán, laza pórázon, jókedvűen úgy haladjon, hogy a lapockája a KV térdével egy vonalban legyen. A gyalogosokkal és kerékpárosokkal szemben a K legyen közömbös. Útközben a K előtt keresztben elfut egy járókelő (egy erre felkért segítő). A kutyára ez legyen hatástalan, maradjon közömbös. A KV és a K továbbhaladva egy legalább 6 főből álló laza csoporton haladjon át. Eközben a csoport egyik tagja megszólítja a KV-t és kézfogással üdvözli. A megszólításkor a KV utasítja a kutyát, hogy üljön, vagy feküdjön le. Mialatt a KV és a megszólító rövid ideig beszélgetnek, a kutyának a felvett helyzetben nyugodtan kell maradnia.

Találkozás kerékpárossal

A KV pórázon vezetett kutyájával elindul egy úton. Ezt követően egy kerékpáros hátulról elhalad mellettük, közben figyelmeztetésül megszólaltatja a kerékpár csengőjét. Eltávolodik, majd visszafordulva, a kerékpárcsengőt megszólaltatva, szemből is elhalad a páros K felőli oldalán. A pórázon vezetett K a kerékpárossal szemben legyen közömbös.

Találkozás gépjárművekkel

A KV pórázon vezetett kutyájával autók mellett halad el. Ezalatt az egyik járművet beindítják. Egy másik autónak pedig becsapják az ajtaját. Miközben a KV és a K továbbhaladnak, egy autó megáll mellettük. A vezetője letekerve az ablakot felvilágosítást kér a KV-től. A megszólításkor a KV utasítja a kutyát, hogy üljön, vagy feküdjön le. Az autókkal és a forgalom zajaival szemben a K maradjon közömbös és viselkedjen nyugodtan.

Találkozás kocogókkal, vagy görkorcsolyásokkal

A KV pórázon vezetett kutyájával elindul egy kevéssé forgalmas úton. Ezt követően legalább két kocogó hátulról megelőzi őket anélkül, hogy a tempójukat csökkentenék. Amint eltávolodtak újra kocogók érkeznek szemből és lassítás nélkül elfutnak a vizsgázók mellett. A kutyának nem kell láb mellett haladnia, de az előző, illetve szemből érkező futókat nem zaklathatja. A találkozáskor a K leültetése, vagy lefektetése megengedett. A kocogók helyett egy-két görkorcsolyás is megelőzheti a KV-t és a K-t, és ismét elhaladhat szemből a páros mellett.

Találkozás más kutyákkal

Miközben egy másik KV a pórázán vezetett kutyájával megelőzi a vizsgázó KV-t és a K-t, illetve a páros mellett szemből elhalad, a vizsgázó kutyának közömbösnek kell maradnia. A KV többször megismételheti a „lábhoz" vezényszót, illetve a találkozáskor leültetheti, vagy lefektetheti kutyáját.

Rövid időre forgalmas helyen kikötött és magára hagyott K viselkedése. Viselkedés más állatokkal szemben.

A KV pórázon vezetett kutyájával a TB utasítására elindul egy forgalmas út járdáján. Rövid távolság megtétele után, szintén a TB ad utasítást a K kikötésére. Kerítéshez, falban levő karikához, vagy más erre alkalmas helyhez kötheti a kutyáját, majd eltávolodik a K számára nem látható helyre, üzletbe, kapualjba. A K ülhet, állhat, vagy fekhet. A KV távollétében egy gyalogos (megbízott segítő), pórázon vezetett kutyájával oldalról kb. öt lépés távolságban elhalad a kikötött K előtt. A magára hagyott K a KV távollétében maradjon nyugodt. A zavaró kutyát (nem használható kötekedő K) elhaladás közben nem támadhatja (a póráz rángatásával, tartós ugatással). A KV kutyáját a TB utasítására hozza el.

Megjegyzés

A TB döntheti el, hogy az összes vizsgázóval végrehajtat egy gyakorlatot és utána a következőt, vagy egyesével végigmegy a vizsgázóval az összes feladaton.

„A” ágazat – nyomkövetés

	IGP-1	IGP-2	IGP-3	IFH-V	IFH-1	IFH2	IGP-FH
idegen nyom: I saját nyom: S	**S**	**I**	**I**	**S**	**I**	**I**	**I**
minimális hossz:	300 lépés	400 lépés	600 lépés	600 lépés	1200 lépés	1800 lépés	2x 1 nyom 1800 lépésre 2 különböző helyen 2 különböző nyomfektető 2 napon egy vizsgán belül
szárak száma:	3	3	5	5	7	8, ebből 1 félkör 30 méteres sugárral	8, ebből 1 félkör 30 méteres sugárral
törések száma:	2	2	4	4, ebből 3 derékszög, az utolsó hegyesszög	6 derékszög	7, ebből legalább 2 hegyesszög (30-60 fok)	7, ebből legalább 2 hegyesszög (30-60 fok)
törések közötti távolság	legalább 50 lépés	legalább 50 lépés	legalább 50 lépés	legalább 50 lépés	legalább 50 lépés	legalább 50 lépés	legalább 50 lépés
tárgyak pontértéke	3 saját. 3x7 pont	3 idegen tárgy 3x7 pont	3 idegen tárgy 3x7 pont	3 saját tárgy 3x7 pont	4 idegen tárgy 3x5 pont 1x6 pont	7 idegen tárgy 7x3 pont	7 idegen tárgy 7x3 pont
tárgyak lehelyezése	Első az 1. száron, második a 2. száron, harmadik a végén	Első az 1. száron, második a 2. száron, harmadik a végén	Első min. 100 lépés után az 1. vagy 2. száron. A második a TB utasítására, a harmadik a végén	Első min. 100 lépés után az 1. vagy 2. száron. A második a 2. vagy a 3. száron a harmadik a végén	Első tárgy min. 100 lépés után a 2+3 tárgy lásd vázlat szerint, a 4. tárgy a végén	Első tárgy min. 100 lépés után a 2-6. tárgy lásd a vázlat szerint, (2 tárgy is lehet egy száron)	Első tárgy min. 100 lépés után a 2-6. tárgy lásd a vázlat szerint, (2 tárgy is lehet egy száron)
tárgyak mérete cm-ben	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1	H: 10 Sz: 2-3 V: 0,5-1
időkiesés	20 perc	30 perc	60 perc	90 perc	120 perc	180 perc	180 perc
kidolgozási idő	15 perc	15 perc	20 perc	20 perc	30 perc	45 perc	45 perc
zavaró nyom	-	-	-	-	30 perc a szagfelvétel előtt	30 perc a szagfelvétel előtt	30 perc a szagfelvétel előtt
vizsga előfeltétel	BH	IGP -1	IGP- 2	BH	BH	IFH-1	IFH-2 vagy BH

	IGP-EV	IGP-ZTP
	saját nyom	saját nyom
min. hossz	200 lépés	300 lépés
szár	2	3
törés (derékszög)	1	2
időkiesés	azonnal kidolgozandó	20 perc

kidolgozási idő	legfeljebb 10 perc	15 perc
nyomtárgyak	2 KV-höz tartozó	2 saját
tárgy méretei	hossz: 10 cm szélesség: 2-3 cm vastagság: 0,5-1 cm	hossz: 10 cm szélesség: 2-3 cm vastagság: 0,5-1 cm
értékelés	nyomtartás: 79 pont nyomtárgyak: 21 pont	nyomtartás: 79 pont nyomtárgyak: 7 pont/db
vizsga előfeltétel	BH	BH

Zavarónyom: csak IFH 1, IFH 2 és IGP-FH

A zavarónyom nem keresztezheti a keresett nyom törése előtt vagy után 40 lépésen belül a szárat, vagy az első illetve az utolsó szárat. Úgy kell fektetni, hogy két ponton legalább 60 fokos szögben keresztezi az eredeti nyomot.
A K a zavaró nyomot jelezheti és megvizsgálhatja, de a keresett nyomot nem hagyhatja el. Amennyiben a K átér a zavaró nyomra és azt egy pórázhossznál nagyobb távolságban követi, a nyomkövető munkát meg kell szakítani.

Sajátosságok: csak IFH2 és IGP-FH

A KV-nek - a TB-val történő egyeztetés után – lehetősége van rövid szünetet tartani, amennyiben úgy érzi, hogy saját maga, vagy a K fizikai állapota ezt az időjárási viszonyok miatt igényli (pl.: nagy hőség miatt). A szünetre igénybe vett idő a nyom kidolgozására adott időből kerül levonásra. A szünet alatt, vagy egy NyT-nál a KV számára engedélyezett a K fejének, szemének és orrának megtisztítása. Erre a célra a KV nedves rongyot, vagy szivacsot magánál tarthat. Ezen tárgyakat a nyomkövetés megkezdése előtt a TB részére be kell mutatni. További segédeszközök nem engedélyezettek.

A nyomfektetésre alkalmas terület

Nyomfektetésre alkalmas terület minden természetes talaj, pl.: rét, kaszáló, szántóföld, vagy erdei talaj. Minden vizsgafokozatban lehetőség van arra, hogy a nyom a rendelkezésre álló nyomterülethez igazodjon, mely során területváltás vagy út keresztezése is lehetséges.

A nyom fektetése

A TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy feladata, hogy a nyomok a rendelkezésre álló nyomterületnek megfelelően kerüljenek lefektetésre. FH1, FH2 és IGP-FH szinteken a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy a NyF részére egy térképvázlatot ad, mely tartalmazza nyomterület egyedi jellemzőit (pl.: fák, villanyoszlopok, kunyhók). A NyF munkáját a TB/nyomfektetésért felelős személy felügyeli, eligazításukról szintén ők gondoskodnak. A nyomoknak különbözőnek kell lenni, nem lehetséges, hogy a nyomoknál a törések és a tárgyak azonos irányban, illetve távolságban helyezkedjenek el.
A nyom kiindulási pontját egy táblával jól felismerhetővé kell tenni, amelyet közvetlenül a kiindulási pont mellett baloldalon a földbe kell szúrni. A NYF kis időt tartózkodik a szimatkatlanban és ezután **normál lépésekkel** halad a kijelölt irányban. Nyomfektetés közben a NyF-nek figyelnie kell a normál

módon való haladásra, valamint arra, hogy a töréseknél a K kereső munkája ugyanúgy folyamatos tudjon maradni. Megszakított nyomot fektetni nem szabad (ld. vázlat). A K segítése természetellenes járással, a talaj súrolásával, vagy a járásmód megváltoztatásával az egész nyom fektetése közben tilos. Nyomtárgyakat a törésektől számított 20 lépésen belül elhelyezni nem szabad és az utolsó tárgy letétele után még 10 lépést egyenes irányban meg kell tenni.

A nyomfektetést a K és a KV nem láthatja.
Az indulási sorrendet a nyom fektetése után TB jelenlétében sorsolással döntik el.

Nyomtárgyak

Színükben nem tűnhetnek ki a környezetükből. A KV (IGP-EV, IGP-ZTP, IGP-1, IFH-EV), a NyF (IGP-2, IGP-3, IFH-1, IFH-2, IGP-FH) a nyomfektetés előtt a tárgyakat bemutatja a TB, vagy a nyomfektetésért felelős személy részére. A tárgyak a KV, illetve NyF szagát jól át kell, hogy vegyék, ennek érdekében legalább 30 percen keresztül magánál kell tartania azokat. Egy nyomon belül különböző anyagú tárgyak használhatók (pl. bőr, textil, fa). Válogató és IFH rendezvényeken a tárgyakat a nyomtáblán lévő és azzal megegyező számmal kell ellátni.

A tárgyak jelzése

Jelzés

A jelzés történhet fekve, ülve vagy állva (akár váltakozva is). A K a tárgyakat önállóan, a KV általi befolyás nélkül meggyőzően kell, hogy jelezze. Ha a K a tárgyat jelezte, vagy felvette, a KV ledobja, ill. leteszi a nyomkövető pórázt és a K mellé lép (jobbról és balról is megengedett). A tárgy felmutatásával jelzi, hogy a K megtalálta azt. A K további keresésre való indítása a jelzés testhelyzetéből történik a keresés irányába. A tárgynál való enyhe oldalfekvés-, ülés és állás nem számít hibának. A tárgynak közvetlenül az első lábak előtt vagy között kell lennie. A K-nak az ismételt indításig nyugodtan, a jelzés pozíciójában kell maradnia. A KV erős segítségével megtalált tárgyakat meg nem találtnak kell minősíteni. A tárgy felmutatása után ismételt indítás következik, melyhez egy VSZ használata megengedett.

Felvétel, vagy a tárgy KV-höz való bevitele

A tárgy jelzése alternatív módon történhet a tárgy felvételével is. A K a felvételt követően megáll, leül, vagy azt a KV-nek odaviszi. A fekvő helyzetben történő tárgyfelvétel ugyanúgy hibának minősül, mint a tárggyal való továbbhaladás. Amennyiben a K a tárgyat a KV-höz viszi, a KV mozdulatlanul megáll. Az ismételt indítás ott történik, ahol a K a tárgyat a KV részére átadta.

Amennyiben a nem jelzett tárgyakat a NyF sem találja meg, nem jár pontlevonás. Amennyiben több tárgy megtalálására sem kerül sor, a TB a KV részére egy másik nyom kidolgozására tesz javaslatot. Amennyiben a KV ezzel nem él, a tárgyakat nem megtalált tárgyként kell értékelni.

Amennyiben a saját nyomon lerakott tárgyakat (IGP-1, IGP-EV, IGP-ZTP és IFH-EV) sem a K, sem a KV nem találja meg, úgy ezekért a tárgyakért pont nem adható.

Nyomkövető póráz, illetve szabadon keresés

Póráz

A K 10 m hosszú pórázon kereshet. A TB a munka megkezdése előtt, legkésőbb a jelentkezéskor ellenőrzi a felszerelést (póráz hosszát, nyakörv, keresőhám). Öncsévélős póráz használata nem megengedett. A nyomkövető pórázt a háton, a test mellett oldalt, vagy a végtagok között alul/között és oldalt is el lehet vezetni. A póráz közvetlenül csatlakozhat – a nem fojtóra állított – hosszú szemű láncnyakörvre vagy a hám (keresőhám, vagy Böttger-hám engedélyezett, kiegészítő szíj nélkül) csatlakoztató részéhez. A Böttger-hám esetén a hátsó szíj az utolsó bordaívnél kell, legyen, és ne szorítsa a kutya has környéki lágy részeit. A nyomkövető póráz, amennyiben a KV azt el nem engedi, belóghat, de hosszának jelentős csökkentése nem engedett. A póráz a talajt súrolhatja.

Szabadon keresés

Legalább 10 méter távolságot tartani kell.

Nyomkövetés megkezdésére és annak befejezésére való jelentkezés

Hívásra a KV a nyomkövető munkára felkészített K-val (kieresztett nyomkövető póráz és a felhelyezett hám) alapállásban jelentkezik a TB-nél és közli, hogy a K a tárgyat felveszi vagy jelzi. A TB-nél való jelentkezéshez használható egy rövid póráz is. Nyomkövető munka előtt, indításkor és az egész munka alatt minden fajta kényszert kerülni kell. A TB utasítására a KV a szimatkatlanhoz vezeti a K-t. Egy rövid ültetés a szimatkatlan előtt kb. 2 m-rel engedélyezett. A KV-nek legkésőbb itt kell a pórázt a kívánt pozícióban elhelyeznie (póráz elvezetése, hámmal való összekötése). A nyomkövető munka befejeztével a megtalált tárgyakat a TB részére be kell mutatni. Az utolsó tárgy jelzése utáni játék, jutalom-etetés a lejelentkezés és az elért pontszám megismerése előtt nem lehetséges. A lejelentkezés alapállásban történik. Ezt követően a KV által magával vitt póráz újra feltehető.

A kutya indítása/kereső viselkedés

A nyomkövető munka a szimatkatlannál a keresésre kiadott VSZ-val kezdődik. A KV legfeljebb háromszor próbálhatja meg a K-ját elindítani. A második és harmadik indítási kísérlet az első szár értékéből kerül levonásra. A K-nak mélyen tartott orral kell felvennie a szagot és azt végig mélyen tartott orral, nagy kereső kedvvel, kitartóan és egyenletesen követnie kell. A keresés sebessége akkor nem szempont, ha a K meggyőzően és intenzíven dolgozik. A szagfelvétel (a tárgyaknál az ismételt indítást is beleértve) a keresésre kiadott VSZ használatával történik. Az indításhoz/ismételt indításhoz a KV számára némi mozgásteret kell biztosítani. A szimatkatlannál történő indítás nem időhöz kötött. A TB-nak sokkal inkább arra kell hangsúlyt fektetnie, hogy a K az időjárási körülményeknek megfelelően vegye fel a szagot és el tudja kezdeni az első nyomszár kidolgozását.

Amennyiben a nyomkövetőpóráz olyan módon tekeredik rá a K-ra, hogy az a további keresőmunkát erősen megnehezíti, akkor a KV a TB engedélyével a K-t a póráz végéről kiadott VSZ-val lefektetheti, a K-t kiszabadíthatja, majd ismételten a póráz végére állva a „Keresd” VSZ-val újra indíthatja, ez nem kerül értékelésre.

Csak IFH-1 / IFH-2 / IGP-FH

Amennyiben a KV-nek az a benyomása, hogy a K nem vette fel rendesen a szagot, akkor lehetősége van a K újraindítására. Ez egyszeri lehetőség és csak addig van rá mód, ameddig a KV nem lépett a nyomszárra. Emiatt 4 pontot kötelezően le kell vonni.

Törések

A K-nak a törést magabiztosan kell kidolgoznia. A töréseknél való körözés hibának minősül. A kiszagolva történő ellenőrzés nem hiba, ha a K nem hagyja el a nyomszárat. A törés után a K-nak intenzíven és ugyanazon tempóban kell a keresést folytatnia. A töréseknél a KV-nek az előírt távolságot be kell tartania. Nem szükséges pontosan a nyomon haladnia, de onnan csak akkor léphet ki, mikor a K már irányt váltott és egyértelműen a következő nyomszáron tartózkodik.

Dicséret

Nyomkövető munka közben alkalmankénti dicséret minden vizsgafokozatban engedélyezett, kivéve IGP-, FH-1, FH-2 és IGP-FH vizsgaszinteket. Dicséret azonban törések közelében nem adható. Tárgyaknál egy rövid dicséret minden vizsgafokozatban megengedett, ez történhet a tárgy felmutatása előtt vagy után.

Megszakítás/Kizárás

Amennyiben a K elhagyja a nyomot és a KV visszatartja, a TB felhívja a KV-t, hogy kövesse a K-t. Az utasítás megtagadása esetén a nyomkövető munkát meg kell szakítani. Amennyiben az egyes vizsgaszinteken megadott nyomkidolgozási idő alatt a K a nyomot nem dolgozza ki, a TB a nyomkövető munkát megszakítja. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az IFH-1, IFH-2 és IGP-FH vizsgaszintekre, amennyiben a K az utolsó nyomszáron van. A megszakításig mutatott teljesítményt kell értékelni. A nyomkövető munka akkor is megszakítható, ha a K nem folytat kereső munkát (keresés nélküli egyhelyben való tartózkodás), de a kidolgozásra megadott idő még nem telt le. Amennyiben a K a nyomkövető munka közben vadat üldözőbe vesz, a KV VSZ kiadásával megpróbálhatja lefektetni, hogy a K az ellenőrzése alá kerüljön. A TB utasítására a KV magához hívja a K-t és megpróbálja folytatni a nyomkövető munkát. Ehhez a kereséshez társított VSZ kiadása engedélyezett. Amennyiben ez nem sikerül, a K-t ki kell zárni.

További értékelési szempontok/ A TB feladatai

Az egyes nyomszárak értékelése azok hosszától, a területi sajátosságoktól és az időjárási feltételektől függ és a szóbeli értékelés után történik meg.
A TB-nek a K-hoz viszonyított távolságot úgy kell megválasztania, hogy a K-t kereső munkában ne befolyásolja, vagy korlátozza. Azon a szakaszon, ahol a K éppen keres (10 m sugarú kör a KV-höz képest és további 10 m távolság a további nyomkereséshez), munkájában sem a NyF, sem a TB nem zavarhatja meg.

A TB-nek nemcsak a K-t, vagy KV-t kell figyelnie, hanem tekintettel kell lennie a területi sajátosságokra, az időjárási körülményekre, a zavaró tényezőkre és az időfaktorra is. Értékelését benyomásainak összességére alapozva kell meghoznia, mely szempontok a következők:

- kereső viselkedés (pl.: motiváltság, állandó intenzitással a törések előtt és után ugyanúgy, mint a tárgyak jelzése előtt és után)
- a K képzettségi állapota (ideges indulás, nyomott/kitérő viselkedés)
- nem megengedett segítség a KV részéről
- A nyomkidolgozást nehezítő tényezők, úgy, mint:
    - talaj adottságai (pl. növényzet, homok, talajváltás, trágya)
    - vadviszonyok
    - vadcsapások
    - időjárás (pl. hőség, hideg, eső, hó)
    - időjárás változásai

A TB-nek értékelnie kell, hogy a K milyen igyekezettel, magabiztossággal, alapossággal, vagy bizonytalanul, felületesen végzi el a munkáját.

Pontlevonások minden vizsgaszinten

Amennyiben a K megszakítja a keresést, de a KV nem megy oda hozzá, hanem hosszú pórázon”keresd” VSZ-t kiadja -2 pont (IFH-2/ IGP-FH-ban:-1 pont)
A K megszakítja a keresést és a K mellől újraindítás történik „keresd” VSZ használatával -4 pont (IFH-2/ IGP-FH-ban:-2 pont)

- Érdektelenség, ürítés, körözés a törésen, folyamatos bátorítás, segítség pórázzal vagy hanggal a nyomvonalon, vagy a tárgyaknál. (Megjegyzés: kimaradt a pontérték)

„B” ágazat – engedelmességi gyakorlatok

Általános rendelkezések

Alapvető követelmények

- Összbenyomás
  - magabiztosság
  - jókedvű, motivált munkavégzés
  - koncentráció és figyelmesség
  - a csapat összhangja
- Technikai helyesség
  - helyzet, pozíció
  - felvétel, kivitelezés

A TB-nak az engedelmességi gyakorlatok megkezdése előtt a VR-ben előírt eszközök meglétét és állapotát ellenőriznie kell. Az eszközöknek az IGP szabályzatban előírtaknak megfelelőnek kell lenni.
Az engedelmességi ágazat minden gyakorlata alatt kiemelt figyelemmel kell értékelni a kutya viselkedését a kezdő alapállástól a gyakorlat befejezéséig.

Vezényszavak (VSZ)

Amennyiben a K a harmadik kiadott VSZ ellenére sem hajt végre egy gyakorlatot, akkor azt értékelés nélkül meg kell szakítani. A behívásnál a K neve használható a behívás vezényszava helyett. A K nevének használata más vezényszóval együtt azonban dupla vezényszónak minősül.

A kutya vezényszóra adott reakciója

A KV által kiadott VSZ-ra a K a gyakorlatot jókedvűen végre kell, hogy hajtsa. Minden félelemre, vagy stresszre utaló magatartás a gyakorlat értékét csökkenti.

Vezényszó ismétlése:
Ha egy kutya a gyakorlatot 2. megismételt vezényszó után sem hajtja végre, akkor azt 0 pontra kell értékelni. Ha egy kutya egy gyakorlatrészt a 2. megismételt vezényszó után sem hajtja végre, akkor a gyakorlat értéke legfeljebb magas „hiányos" lehet.

Első megismételt vezényszó:	„megfelelő" a részgyakorlat
Második megismételt vezényszó:	„hiányos" a részgyakorlat

Pld.: Egy 5 pontos részgyakorlatnál

Első megismételt vezényszó:	„megfelelő"; az 5 pontból 1,5 pont levonás
Második megismételt vezényszó:	„hiányos"; az 5 pontból 2,5 pont levonás

Ha egy kutya a gyakorlatban VSZ nélkül hajt végre egy részgyakorlatot, akkor azt „hiányos"-re kell értékelni.

A gyakorlatok értékelése és felosztása az egyes vizsgaszinteken

Gyakorlat	IGP-1	IGP-2	IGP-3
szabadon követés	15 pont	15 pont	15 pont
menet közben ültetés	10 pont	10 pont	5 pont
mozgás közben fektetés behívással	10 pont menet közben	10 pont menet közben	10 pont futás közben
mozgás közben állítás	-	5 pont menet közben, visszatéréssel	10 pont futás közben, behívással
apporthozás sík talajon	15 pont	10 pont	10 pont
ugrás és apporthozás akadályon keresztül (1 m)	15 pont	15 pont	15 pont
palánkmászás, valamint apporthozás palánkon keresztül (180 cm)	15 pont egy mászás behozatal nélkül	15 pont mászás oda-vissza behozatallal	15 pont mászás oda-vissza behozatallal
előre küldés fektetéssel	10 pont	10 pont	10 pont
helyben maradás figyelemelvonással	10 pont	10 pont	10 pont
összesen	100 pont	100 pont	100 pont

gyakorlat	IBGH-1	IBGH-2	IBGH-3
pórázon vezetés	30 pont	20 pont	-
szabadon követés	30 pont	20 pont	20 pont
menet közben ültetés	15 pont	15 pont	10 pont
menet közben fektetés	15 pont	15 pont	10 pont
menet közben állítás	-	-	10 pont
apporthozás sík talajon	-	10 pont	15 pont
apporthozás palánkon keresztül (140 cm)	-	-	15 pont
előreküldés fektetéssel	-	10 pont	10 pont
helyben maradás figyelemelvonással	10 pont	10 pont	10 pont
összesen	100 pont	100 pont	100 pont

IBGH 3 sajátosságok

A 2-6. számú gyakorlatok sorrendjét a TB az alábbi öt variációból sorsolással határozza meg, melyeket minden résztvevőnek ugyanazon sorrendben kell végrehajtania.

1. variáció: gyakorlatok sorrendje: 2, 4, 5, 6, 3
2. variáció: gyakorlatok sorrendje: 4, 3, 6, 2, 5
3. variáció: gyakorlatok sorrendje: 6, 4, 5, 3, 2
4. variáció: gyakorlatok sorrendje: 3, 2, 6, 5, 4
5. variáció : gyakorlatok sorrendje: 5, 6, 3, 2, 4

Engedelmességi gyakorlatok az IGP-EV-hez és IGP-ZTP-hez

Gyakorlat	IGP-EV	IGP-ZTP
pórázon vezetés	30 pont	25 pont
szabadon követés	20 pont	-
menet közben ültetés	-	15 pont
menet közben fektetés behívással	15 pont	20 pont
apporthozás sík talajon	15 pont	20 pont
ugrás akadályon keresztül (80 cm)	10 pont	10 pont
helyben maradás figyelemelvonással	10 pont	10 pont
összesen	100 pont	100 pont

Jelentkezés

A B ágazat gyakorlatai előtt a KV kutyájával a TB-nál jelentkezik (és üdvözli őt). A jelentkezés pórázon vezetett K-val történik, kivéve az IGP-2, IGP-3 és IBGH-3 szinteket.

Gyakorlat kezdete és vége

A gyakorlat megkezdésére a TB ad utasítás. A továbbiakban, a fordulatokat, az ütemváltást és a megállásokat a KV külön utasítás nélkül hajtja végre. Az előírt – kb. 3 másodperces - időintervallumot be kell tartani például az eléülésből a gyakorlat végső alapállásának felvétele előtt, az apportfa tartása-átadása során, a K dicséretekor és az új gyakorlat megkezdése előtt.
Amennyiben a KV egy gyakorlatot elfelejt, a TB felhívja a figyelmét, hogy a hiányzó gyakorlatot hajtsa végre. Nem történik pont levonás. Egy részgyakorlat kihagyása a gyakorlat értékét csökkenti.

Alapállás végrehajtása

Minden gyakorlat alapállás kezdődik és végződik. A kezdő alapállást minden gyakorlat előtt egyszer, az elindulás irányába (előre lépéssel) lehet felvenni. Alapállásban a K a KV mellett egyenesen, figyelmesen ül úgy, hogy a vállízülete a KV bal térdével egyvonalban van. Alapállásban a KV nem állhat terpeszben és mindkét karját lazán a test mellett tartja.

Felvezető szakasz

Az alábbi gyakorlatoknál kell a felvezető szakaszt bemutatni úgy, hogy a KV legalább 10, legfeljebb 15 lépést tesz meg a gyakorlat VSZ-vának elhangzása előtt.

- menet közben ültetés,
- mozgásból fektetés behívással,
- menet közben állítás (IPG2, IBGH-3),
- futás közben állítás behívással,
- előre küldés fektetéssel.

Elhozatal

Azoknál a gyakorlatoknál, amelyeknél vissza kell térni a K-hoz, a KV a K-ja mellé beléphet elölről, vagy megkerülheti azt.

Behívás/eléülés/lábhoz rendelés

Behívásnál a behívás VSZ-a helyett a kutya neve is használható. A K nevének összekapcsolása a behívás VSZ-ával dupla VSZ használatnak minősül. A K jókedvűen, célirányosan és közvetlenül (legrövidebb úton) kell, hogy a KV elé érkezzen, majd szorosan és egyenesen előtte leül. A K a lábhoz rendelés VSZ-ra azonnal alapállást vesz fel. A K az alapállást a KV-t megkerülve, vagy szemből mellé fordulva is felveheti.

Kivétel az IBGH 1-3:
A K-nak a behívásnál nem kell eléülést végrehajtania, hanem azonnal felveheti az alapállást a KV lába mellett.

Dicséret

A dicséret minden végrehajtott gyakorlat után, kizárólag alapállásban engedélyezett. Amennyiben ez a következő gyakorlat alapállása is, a kb. 3 másodperces időintervallumot be kell tartani a következő gyakorlat megkezdése előtt.

Rontott testhelyzet

Minden technikai feladatnál (ültetés, fektetés, állítás) az egész gyakorlatot a további hibáktól függetlenül 50%-kal csökkenti a rontott testhelyzet.

Megjegyzés: pl. IGP 1 szinten a K menet közben ültetés gyakorlatnál állva marad, akkor az 10 pontból 5 pont levonás, további hiba (figyelmetlenség, ellépés) a maradék 5 pontból további pontlevonással jár.

Apportfa átadása

Amennyiben a K az apportfát a harmadik vezényszóra sem adja át, akkor engedetlenség miatt kizárásra kerül.

Apportfák

Apport gyakorlatoknál csak a RV által biztosított apportfák használhatók.
Kivétel: IBGH 2 és IBGH 3 vizsgaszinteken, ahol használható a kutyavezető saját apportfája is.
Minden résztvevő ugyanazzal az apportfával dolgozik, amelynek az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

- a fogó rész fa anyagú,
- előírt súlyú,
- a fogórész és a talaj közötti távolság legalább 4 cm.

	IBGH-2	**IBGH-3**	**IGP-1**	**IGP-2**	**IGP-3**
sík talaj	saját apportfa	saját apportfa	650 gramm	1000 gramm	2000 gramm
akadály	-	-	650 gramm	650 gramm	650 gramm
palánk	-	saját apportfa	apport nélkül	650 gramm	650 gramm

	IGP -EV	**IGP- ZTP**			
sík talaj	saját apportfa	650 gramm			

Akadály

Az akadály méretei a következők: magasság: 100 cm, szélesség: 150 cm. ~~Az akadályt „lengőakadály” formájában kell kivitelezni (lásd a vázlatot). Az alsó rész szilárdan álló, a talajtól legfeljebb 79 cm magasságig. A felső rész 20 cm, mozgatható legyen. Ez az akadály kvalifikációs versenyeken és bajnokságokon alkalmazásra kerül e vizsgarend hatályba lépésétől kezdve. Helyi szervezeti vizsgákon 3 éves türelmiidő áll rendelkezésre az akadályok átépítésére.~~
Próbaugrás a vizsga során nem megengedett.
Megjegyzés: a lengő akadály nem kerül bevezetésre. Az egyéb méretek változatlanok.

Ferde palánk

A ferde palánk két darab - felső végüknél egymásba akasztható - egyenként 150 cm széles és 191 cm magas mászófalból áll. A két falat úgy kell szétnyitni, hogy ezzel a palánk felső pontja a talajtól számítva 180 cm magasan legyen. A palánk egész felületének csúszásgátló bevonattal kell rendelkeznie. A falak felső felét oldalanként három mászóléccel (24/48 mm) kell ellátni. A versenyen részt vevő összes K ugyanazt a palánkot használja. Próbaugrás a vizsga során nem megengedett.
Az IBGH 3 vizsgaszinten úgy kell beállítani a ferde palánkot, hogy annak felső magassága a talajtól számítva 140 cm legyen.

Gyakorlatok leírásai

Pórázon vezetés, és szabadon követés lövés leadással

A K a KV-t az alapállásban egyszer kiadott „Lábhoz" VSZ-ra figyelmesen, örömmel és koncentráltan követi oly módon, hogy annak lapockája a KV bal térdével egy vonalban marad. A szabadon követést a lentebb lévő vázlat tartalmazza. A KV a kezdő alapállást legkésőbb addig kell felvennie, amíg a másik KV a "helyben maradás figyelemelvonással" gyakorlatnál alapállást felveszi. A lövés közömbösség vizsgálatára az első egyenes szakaszban kerül sor, ahol 5 másodperces különbséggel, legalább kb. 15 méteres távolságból két lövés (6mm-es fegyverből) kerül leadásra.

Lövések leadására csak IGP-EV, IGP-ZTP és IGP1-3 vizsgaszinteken kerül sor.

A K-nak a lövésekkel szemben közömbösnek kell maradnia. Amennyiben a K lövés félősséget mutat, kizárásra kerül és az addig megszerzett ágazati pontok elvesznek. Nem egyértelmű reakció esetén a TB a lövés iránti közömbösséget elkülönített helyen még egyszer megvizsgálhatja.

Lövések leadására BH-EV, IBGH 1-3 vizsgaszinteken NEM kerül sor.

A hátra fordulatokat a KV balra fordulva hajtja végre. A K forduláskor jobbra kanyarodva megkerülheti a KV-t, vagy annak térdével egyvonalban balra fordulva is végrehajthatja a gyakorlatot. A futó- és lassú lépésnek szemmel láthatólag el kell különülnie a rendes lépéstől. A lépésmódok közötti tempóváltásoknak átmenet nélkül kell történniük.
A második hátra fordulat után meg kell állni. A K VSZ kiadása nélkül leül.

A mozgó csoporton való áthaladást mind pórázon (IGP-EV, IGP-ZTP, BH, IBGH-1 és IBGH-2,) mind szabadon követés (IGP 1-3, IBGH-2 és IBGH-3) közben be kell mutatni. A KV és kutyája egy személyt jobbról és egy személyt balról megkerül (pl.: 8-as alakzat) és legalább egy alkalommal egy személy közelében megáll. A TB dönthet a gyakorlat megismételtetéséről. A TB utasítására a KV és a K elhagyják a csoportot és felveszik az alapállást. A K dicsérete csak a már felvett alapállásban engedélyezett. Az előírásszerű szabadon követés betartása az egyes gyakorlatok között is szükségszerű. A K-t az apportírozás gyakorlatra is szabályos láb melletti pozícióban kell vezetni.

Különleges rendelkezések BH-n: A pórázon követést menet vázlat szerint kell végrehajtani. Szabadon követés esetén 50 lépés megtétele után egy hátra fordulat következik, majd kb. 10-15 lépés megtétele után a KV futólépésbe vált (szintén 10-15 lépés). Ezt követően - átmenet nélkül - további 10-15 lépést tesz meg lassú lépésben, melyet újabb - átmenet nélküli - 10-15 normál tempójú lépés követ. A gyakorlatot a záró alapállás felvétele fejezi be.

Végrehajtás

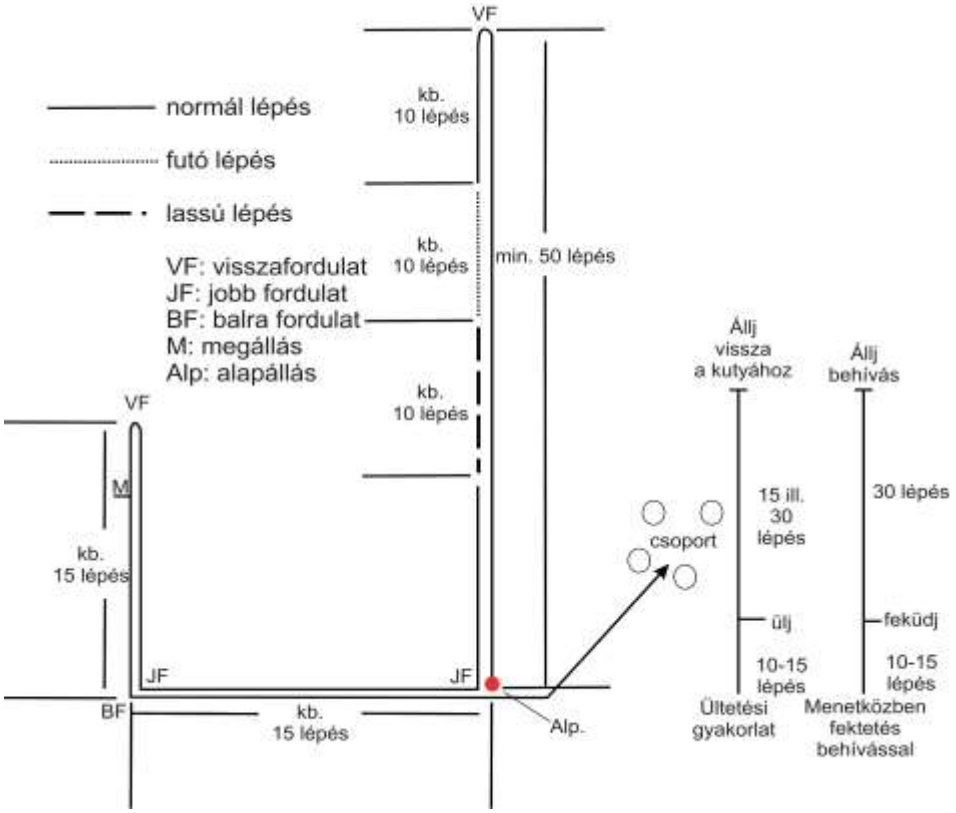

A KV az IGP-1, IBGH-1 és IBGH-2, IGP-EV, valamint IGP-ZTP szinten a pórázon lévő, IGP-2 és 3, valamint IBGH-3 szinten az őt szabadon követő K-jával a TB-hez megy, K-ját leülteti és bemutatkozik. A TB engedélyére a KV minden vizsga szinten (kivéve BH, IBGH-1 és IBGH-2), az őt szabadon követő K-val kezdő alapállást vesz fel. A TB további utasítására a KV megkezdi a gyakorlatot. Egy pontos, nyugodt és figyelmes alapállásból kiindulva a KV által kiadott "lábhoz" VSZ-ra a K vezetőjét, figyelmesen, jókedvűen, egyenesen és gyorsan követi. A K lapockája mindig a KV bal oldalán, a KV térdével egy magasságba esik és a K ezt a pozíciót mindvégig megtartja. A K megálláskor önállóan, gyorsan és egyenesen leül. A gyakorlat kezdetekor a KV kutyájával 50 lépést halad előre anélkül, hogy megállna. Hátra fordulat után további 10-15 lépést tesz, majd a "lábhoz" VSZ kiadásával bemutatja a futó és a lassú lépés gyakorlatokat (mindegyik kb. 10-15 lépés). A lépésmód váltások között átmeneti tempó nem engedélyezett. A kezdő alapállás helye egyben a befejező alapállásé is.
A csoportban a KV és kutyája egy személyt jobbról és egy személyt balról megkerül, valamint egyszer megáll a csoportban.

Értékelési szempontok

Elől járás, oldalra eltávolodás, lemaradás, lassú vagy vontatott leülés, ismételt VSZ alkalmazása, testjelek, hibás alapállás, figyelmetlenség, hiányos munkakedv és motiváltság, vagy a K lehangolt és nyomott viselkedése a gyakorlat értékét a hiba súlyának megfelelően csökkenti.

Menet közben ültetés (minden vizsgafokozatban)

1. rész: Alapállás, felvezető szakasz, ültetés végrehajtása pontok 50%-a
2. rész: Eltávolodás, majd a K mellé való beállás és befejező alapállás pontok 50%-a

Kb. 10-15 lépés felvezető szakasz után a KV által kiadott VSZ-ra a K-nak menetiránynak megfelelően és azonnal le kell ülnie anélkül, hogy a KV a lépés tempóját megváltoztatná, vagy hátra nézne. A K-nak nyugodtan, vezetőjét figyelmesen nézve ülve kell maradnia. Minden vizsga fokozatban a KV 15 lépésnyi távolságra hagyja el kutyáját. A TB utasítására a KV ismét a K mellé állhat.

BH sajátosság: a felvezető szakasz után a KV megállhat és – mielőtt a K-tól eltávolodna – adhat még egy "ülj" vezényszót.

Értékelési szempontok

Lassú leülés, nyugtalan vagy figyelmetlen ülés, egyéb viselkedéshibák a súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Amennyiben a kutya feláll, vagy lefekszik, a gyakorlat értékét további 5 ponttal kötelezően csökkenteni kell (IGP-3-ban 2,5 ponttal).

Menet közben fektetés behívással

1. rész: Alapállás, felvezető szakasz, fektetés végrehajtása pontok 50%-a
2. rész: Behívás, eléülés és befejező alapállás pontok 50%-a

A gyakorlat felvezető szakasza - 10-15 lépés - IGP-1 és IGP-2, IGP-EV, IGP-ZTP és IBGH-1-3 vizsgaszinten normál lépésben történik. IGP 3 vizsgaszinten 10-15 futólépés. A fektetés vezényszavára a kutyának azonnal és egyenesen, a menetiránynak megfelelően le kell feküdnie anélkül, hogy a KV a mozgását megváltoztatná, vagy hátra nézne. A KV tovább halad, ill. IGP-3 szinten tovább fut kb. még 30 lépést, majd szembefordul a K-val, amely ez idő alatt végig nyugodtan, a KV-t figyelve egy helyben fekszik. A TB utasítására a KV kiadja a VSZ-t (lehet a K neve is), melyre a kutyának azonnal, jókedvűen célratörően és közvetlenül a KV-höz kell futnia, majd előtte szorosan és egyenesen le kell ülnie. A lábhoz rendelés VSZ-ra a K rögtön felveszi az alapállást.

BH sajátosság: a felvezető szakasz után a KV megállhat és - mielőtt a K-tól eltávolodna - adhat még egy "feküdj" vezényszót. (Az időegységet – 3mp – figyelembe kell venni).

Értékelési szempontok

Lassú fekvés, nyugtalanság vagy figyelmetlenség fekvő helyzetben, nem céltudatos érkezés a KV-höz, a KV általi segítségnyújtás, mint pl.: terpeszállás, az egyéb viselkedési hibákkal együtt és súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Amennyiben a K áll, vagy ül, a gyakorlat értékét további 50 százalékkal csökkenteni kell.
Amennyiben a K a második megismételt vezényszóra sem jön, a gyakorlatot hiányosnak kell értékelni. (0 ponttal) Ez esetben a kutyát el lehet hozni és a vizsgát a következő gyakorlattal folytatni lehet.

Menet közben állítás (IGP-2 és IBGH-3)

1. rész: Alapállás, felvezető szakasz, állítás végrehajtása pontok 50%-a
2. rész: Eltávolodás, visszatérés a K-hoz és befejező alapállás pontok 50%-a

10-15 lépésnyi felvezető szakasz után a KV vezényszavára a K azonnal, egyenesen, a menetiránynak megfelelően állva marad anélkül, hogy a KV a mozgását megszakítaná vagy megváltoztatná, vagy hátra nézne. A KV megtesz még legalább 15 lépést és a K felé fordul. A TB utasítására visszamegy a kutyájához, megáll annak jobb oldalán és VSZ-val alapállásba rendeli.

Értékelési szempontok

Nem azonnali megállás, álló helyzetben való nyugtalanság vagy figyelmetlenség, a KV általi segítségnyújtás az egyéb viselkedési hibákkal együtt és súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül, vagy fekszik, a gyakorlat értékét IBGH-3-ban további 5 ponttal, IGP-2-ben 2,5 ponttal kötelezően csökkenteni kell.

Futás közben állítás behívással (csak IGP-3)

1. rész: Alapállás, felvezető szakasz, állítás végrehajtása pontok 50%-a
2. rész: Behívás, eléülés és befejező alapállás pontok 50%-a

A 10-15 futólépés felvezető szakaszt követően a KV vezényszavára a K azonnal és egyenesen, a futás irányának megfelelően megáll anélkül, hogy a KV a mozgását megszakítaná, megváltoztatná, vagy hátra nézne. A KV még legalább 30 lépést fut, majd kutyája felé fordul. A K a behívás pillanatáig nyugodtan, vezetőjét figyelve állva marad. A TB utasítására a KV kiadja a behívás vezényszavát (lehet a kutya neve is). A K jókedvűen, célratörően és közvetlenül a KV-höz fut, és előtte szorosan és egyenesen leül, majd újabb vezényszóra azonnal felveszi az alapállást. (az időegységet – 3mp – figyelembe kell venni).

Értékelési szempontok

Nem azonnali megállás, nyugtalan, figyelmetlen állás, nem célratörő bejövetel, a KV általi segítségnyújtás, mint pl.: terpeszállás az egyéb viselkedési hibákkal együtt és súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Amennyiben a K ül vagy fekszik, a gyakorlat értékéből további 5 pontot kell levonni. Amelyik kutya a második megismételt vezényszóra sem jön be annak a gyakorlata „hiányos”-nak minősítendő (0 pont). Ez esetben a kutya elhozható és a következő gyakorlatot be lehet mutatni.

Apporthozás sík talajon

Egy egyenes alapállásból a KV kb. 10 m távolságra kidobja az apportfát. Egyik lábbal történő ellépés engedélyezett. A láb visszahúzását követően a 3 mp intervallumot ki kell tartani. Az elhozásra a VSZ legkorábban akkor adható, amikor az apportfa már nem mozog.
Az elhozás VSZ-ára a K közvetlenül az apportfához fut, azonnal felveszi és a legrövidebb úton a KV-höz viszi. Ezalatt célratörő és motivált oda- és visszafutást kell mutatnia. Az egész apportírozás alatt, az eléüléskor a K-nak nyugodtan kell a fát tartania addig, amíg azt a KV-nek - kb. 3 mp kivárása után – VSZ-ra át nem adja. Eléülés közben a K kínálja fel az apportfát átadásra. Egy további, kb. 3 mp-es szünetet követően KV kutyáját újabb VSZ-val lábhoz rendeli. Eközben az apportfát leengedett jobb kezében tartja. A KV-nek az erre szolgáló állványra kell helyeznie az apportfát.

Értékelési szempontok

Motiválatlan ki- és befutás, nem céltudatos viselkedés, hibák a felvételkor, az apportfa elejtése, játék az apportfával vagy annak rágása, KV terpeszállása, hibák az eléülésben, vagy alapállásban (pl.: nyugtalan viselkedés) ugyanúgy csökkentik a gyakorlat értékét, mint a KV által nyújtott segítség.

Kiindulási pont az akadály és a ferde palánk előtt

A KV és minden ugróeszköz közötti minimális távolság legalább 4 méter.

Apportírozás 1 m magas akadályon keresztül

A KV a kutyájával legalább 4 méterre az akadálytól alapállást vesz fel. A KV egyenes alapállásból egy apportfát (650 gramm súlyú) dob át egy 100 cm magas akadályon. Egyik lábbal történő ellépés engedélyezett. A láb visszahúzását követően a 3 mp intervallumot ki kell tartani. A kutyának fesztelenül és nyugodtan a KV mellett kell ülnie. A K-nak VSZ-ra végre kell hajtania az ugrást. A KV az ugrás közben kiadja a „Hozd” VSZ-t. A kutyának közvetlenül az apportfához kell futnia, rögtön fel kell vennie és egy visszaugrással közvetlenül a KV-höz kell vinnie. A kutyának motiváltan kell végrehajtania az egész gyakorlatot és ennek során erőteljes ugrásokat kell mutatnia anélkül, hogy az akadályhoz érne.

Az egész apportírozás alatt, az eléüléskor a K-nak nyugodtan kell a fát tartania addig, amíg azt a KV-nek – kb. 3 mp kivárása után – VSZ-ra át nem adja. Eléülés közben a K kínálja fel az apportfát átadásra. Egy további, kb. 3 mp-es szünetet követően KV kutyáját újabb VSZ-val lábhoz rendeli. Eközben az apportfát leengedett jobb kezében tartja. A KV-nek az erre szolgáló állványra kell helyeznie az apportfát.

Értékelési szempontok

Motiválatlan ki- és befutás, nem céltudatos viselkedés, hibák a felvételkor, az apportfa elejtése, játék az apportfával vagy annak rágása, KV terpeszállása, hibák az eléülésben, vagy alapállásban (pl.: nyugtalan viselkedés) ugyanúgy csökkentik a gyakorlat értékét, mint a KV által nyújtott segítség.
Az akadály érintésénél IGP1-3 szinten ugrásonként 1 pontig, rátámaszkodás esetén 2 pontig kell levonni.

Részértékelés csak akkor lehetséges, ha a három részből (átugrás, behozatal, visszaugrás) legalább egy ugrás és a behozatal részgyakorlat bemutatásra kerül.

Oda- vagy visszaugrás nincs végrehajtva, apportírozás kifogástalan	10 pont
Oda-és visszaugrás kifogástalan, apportírozás nincs végrehajtva	0 pont

Amennyiben a K odaugráskor az akadályt felborítja, kötelezően 5 pont kerül levonásra. A gyakorlatot meg kell ismételni. Ismétlésnél az apportírozás és a visszaugrás kerül étékelésre.

Palánkmászás (csak IGP-1 szinten)

A KV felveszi az alapállást a ferde palánk előtt. Az otthagyás VSZ-va után a másik oldalra megy és legalább 4 m távolságban megáll a palánkkal szemben. A TB utasításra a KV egy VSZ-t adhat az ugrás végrehajtására és egy VSZ-t a behívásra. A K-nak egy erőteljes ugrással kell a KV-hez mennie, és egyenesen kell ülnie. Egy további, kb. 3 mp-es szünetet követően a KV kutyáját újabb VSZ-val lábhoz rendeli.

Értékelési feltételek
Hibák az alapállásban, hezitáló, vagy erőtlen ugrások (méregetés), hibák az eléülésben vagy alapállásban, valamint a KV segítsége a gyakorlat értékét csökkenti.

Apportírozás palánkon keresztül

A KV a kutyájával a ferde palánk előtt legalább 4 méter távolságra alapállást vesz fel. A KV egyenes alapállásból egy apportfát (650 gramm súlyú) egy 180 cm magas ferde palánkon dob át.
Egyik lábbal történő ellépés engedélyezett. A láb visszahúzását követően a 3 mp intervallumot ki kell tartani. A kutyának fesztelenül és nyugodtan a KV mellett kell ülnie. A K-nak VSZ-ra végre kell hajtania az ugrást. A KV az ugrás közben kiadja a „Hozd” VSZ-t. A kutyának közvetlenül az apportfához kell

futnia, rögtön fel kell vennie és egy visszaugrással közvetlenül a KV-höz kell vinnie. A kutyának motiváltan kell végrehajtania az egész gyakorlatot és ennek során erőteljes ugrásokat kell mutatnia.
Az egész apportírozás alatt, az eléüléskor a K-nak nyugodtan kell a fát tartania addig, amíg azt a KV-nek - kb. 3 mp kivárása után – VSZ-ra át nem adja. Eléülés közben a K kínálja fel az apportfát átadásra. Egy további, kb. 3 mp-es szünetet követően KV kutyáját újabb VSZ-val lábhoz rendeli. Eközben az apportfát leengedett jobb kezében tartja. A KV-nek az erre szolgáló állványra kell helyeznie az apportfát.

Értékelési szempontok

Motiválatlan ki- és befutás, nem céltudatos viselkedés, hibák a felvételkor, az apportfa elejtése, játék az apportfával vagy annak rágása, KV terpeszállása, hibák az eléülésben, vagy alapállásban (pl.: nyugtalan viselkedés) ugyanúgy csökkentik a gyakorlat értékét, mint a KV által nyújtott segítség.
Részértékelés csak akkor lehetséges, ha legalább egy ugrás és a „behozatal" részgyakorlat bemutatásra kerül. Amennyiben a K nem ugrik, más hibákon túlmenően 5 pontot le kell vonni.

Előreküldés fektetéssel

1. rész: Alapállás, felvezető szakasz, előreküldés végrehajtása pontok 50%-a
2. rész: TB utasításra a fektetés végrehajtása, befejező alapállás pontok 50%-a

Amennyiben a K az elvárt távolság legalább 50 százalékára nem távolodik el a KV-től, vagy a harmadik VSZ-ra sem áll meg, a gyakorlat nem értékelhető.
A KV egyszeri VSZ kiadásával és karjának ezzel egyidejűleg történtő felemelésével a K-t előre küldi, míg maga egyhelyben megáll. A K-nak célratörően, egyenesen és gyors tempóban, legalább 30 lépésnyi távolságot a mutatott irányba előre kell futnia. A TB utasítására a KV kiadja a „feküdj" VSZ-t, melyre a K azonnal lefekszik. A KV karját a K lefekvéséig irányba emelve tarthatja. A TB utasítására a KV kutyájához megy és beáll annak jobb oldalára. Kb. 3 mp kivárás után a TB utasítására VSZ-val felülteti a K-t, melyre a K-nak gyorsan és egyenesen alapállást kell felvennie.

Értékelési szempontok

Hibák a felvezető szakaszban, nem kellően határozott előre futás, lassú vagy vontatott fekvés, nyugtalan fekvés, valamint hibák az alapállás felvételekor a gyakorlat értékét csökkentik.

A K az első VSZ-ra megáll, nem fekszik le, az 1. megismételt VSZ-ra lefekszik:	-1,5 pont
A K az első VSZ-ra megáll, nem fekszik le, a 2. megismételt VSZ-ra lefekszik:	-2,5 pont
A K az első VSZ-ra megáll, nem fekszik le, a 2. megismételt VSZ-ra sem fekszik le:	-3,5 pont
A K csak az 1. megismételt VSZ-ra áll meg, és lefekszik:	-2,5 pont
A K csak a 2. megismételt VSZ-ra áll meg, és lefekszik:	-3,5 pont
A K a 2. megismételt VSZ-ra sem áll meg:	0 pont

Amennyiben a K az első VSZ-ra lefekszik, de feláll, miután a TB a KV részére engedélyezte a kutyához belépést, a K megállítására addig adható egy VSZ, míg a KV és a K közötti távolság nem kisebb, mint 50%. Legfeljebb 5 pont levonására kerül sor.

Egyéb hibák a gyakorlat értékét tovább csökkentik.

Helyben maradás figyelemelvonással

Miközben az egyik K a pályán a gyakorlatokat hajtja végre, addig a másik K bemutatja a helyben maradás figyelemelvonással gyakorlatot. A K-nak a TB által kijelölt helyen alapállásból a KV fektetésre vonatkozó VSZ-ra le kell feküdnie. A KV a vizsgaszintnek megfelelően a TB utasítására a következő helyet foglalja el:
IGP-1, IGP-2, IGP-EV, IGP-ZTP és IBGH-1 -3 vizsgaszinteken legalább 30 lépésre eltávolodik és a K-nak látható módon megáll (a K-nak háttal).
IGP-3 vizsgaszinten legalább 30 lépésre eltávolodik úgy, hogy a K ne lássa.
A K-nak a KV behatása nélkül nyugodtan kell feküdnie, mialatt a másik K a pályán dolgozik.

Értékelési szempontok

Hibás alapállás, nyugtalan magatartás, a KV általi segítségnyújtás, túl korai felállás, álló, vagy ülő testhelyzet, a helyben maradási terület elhagyása a gyakorlat értékét a hibák súlyának függvényében csökkentik.
Amennyiben a K a helybenmaradás helyét 3 m-nél nagyobb távolságra elhagyja, úgy a pontok 50%-át le kell vonni, és a további hibák tükrében az alábbiak szerint lehetséges részértékelés:

IGP-1: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K a harmadik gyakorlatot befejezte.
IGP-2: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K a negyedik gyakorlatot befejezte.
IGP-3: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K az ötödik gyakorlatot befejezte.
IBGH-1: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K a harmadik gyakorlatot befejezte.
IBGH-2: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K a negyedik gyakorlatot befejezte.
IBGH-3: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K az ötödik gyakorlatot befejezte.
IGP-EV: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K a negyedik gyakorlatot befejezte.
IGP-ZTP: Részértékelés akkor lehetséges, ha a másik K a negyedik gyakorlatot befejezte.

Amennyiben a K az elhozáskor elindul a KV felé, legfeljebb 3 pontot lehet levonni.

Dicséret

Minden befejezett gyakorlat után a K-t meg lehet dicsérni. Ezt követően a KV - kb. 3 mp kivárás után - új alapállást vehet fel.

Kötelező pontlevonások

	IGP-1	**IGP-2**	**IGP-3**
ültetés: nem ül le	-5 pont	-5 pont	-2,5 pont
fektetés: nem fekszik le	-5 pont	-5 pont - 2,5 pont	-5 pont -5 pont
állítás: nem áll meg	-5 pont	-5 pont - 2,5 pont	-5 pont -5 pont
Apporthozás sík talajon: K nem hozza az apportfát KV elhagyja az alapállást azért, hogy a K az apportfát behozza	-15 pont hiányos	-10 pont hiányos	-10 pont hiányos
Apporthozás akadályon keresztül csak egy ugrás, nincs ugrás, nincs apporthozás	-5 pont -15 pont -15 pont	-5 pont -15 pont -15 pont	-5 pont -15 pont -15 pont
Palánkmászás (csak egy ugrás) nincs ugrás	-15 pont	csak 1 ugrás és behozatal -5 pont nincs behozatal -15 pont	csak 1 ugrás és behozatal -5 pont nincs behozatal -15 pont
előre küldés fektetéssel (ld. gyakorlat leírását)			

„C” ágazat - Őrző-védő gyakorlatok (IGP 1-3 vizsgafokozat)

Általános rendelkezések

Alapvető szabály, hogy a K bármely őrző-védő gyakorlat alatt csak a védőkart foghatja meg. A SD bármely más testrészen való megfogása kizárást von maga után.
Azokban az országokban, melyekben a botütés jogszabály által tiltott, ezt a gyakorlatrészt e nélkül hajtják végre. A botütés kizárólag a K válla és marja környékén megengedett.

A kutyának minden terhelési szakaszban a terhelésre közömbösen kell viselkednie, és az egész őrző-védő gyakorlat alatt teli, energikus és minden részben állandó fogást kell mutatnia.

A pálya kijelölése

Az IGP-ben előírt jelöléseknek jól láthatónak kell lenniük az SD, a TB és a KV számára egyaránt. A pálya az alábbi jelöléseket kell tartalmazza:

- a KV helye a kihíváskor;
- a SD kiindulási pontja a szökéshez, valamint a szökési távolság végének (kb. 20 lépés) megjelölése, melyen belül a K-nak a szökést meg kell akadályozni (ld.: ábra);
- a K kifektetési helye szökéshez (ld.: ábra);
- a szembetámadás kezdőpontja a KV részére.

Rejtekhelyek

Egy erre alkalmas helyen, annak hosszanti oldalain oldalanként 3-3 rejtekhelyet kell felállítani minden vizsgaszinten (IGP 1-3). ld.: ábra
Minden vizsgaszinten mindegyik rejtekhelyet a pályára kell állítani.

Alapkövetelmények

Az egész őrző-védő munka értékelése során az ösztönös adottságokat, a magabiztosságot, a terhelhetőséget ugyanúgy értékelni kell, mint a fogáskészséget és a vezethetőséget. A K mindvégig mutassa a magabiztosságát és a SD-del szembeni küzdeni akarását.

Az őrző-védő gyakorlatok értékelése

Az értékelés elsődleges szempontjai:

- Nem magabiztos, a támadásra történő reagálása, a fogás erőssége és mélysége (telisége) az eresztésig kifogásolható.
- Terhelésre negatív reakciót mutat.
- A SD irányába figyelmetlen, nem kellően domináns és feszes őrzés.

egy minősítés levonás	kissé figyelmetlen őrzés és/vagy kisebb provokáció az őrzési szakaszban
két minősítés levonás	erősen figyelmetlen őrzés és/vagy erős provokáció az őrzési szakaszban
három minősítés levonás	a K nem őrzi a SD-et, de a SD mellett marad
hiányos	a K az érkező KV felé elindul
megszakítás	a K nem állja a SD terhelését, elengedi a kart és ott hagyja a SD-et a K azelőtt elhagyja a SD-et, mielőtt a TB utasítaná a K mellé lépésre, vagy csak a KV VSZ-ára marad a SD-nél

Eresztés/megismételt vezényszavak – értékelés- és pontlevonás

Amennyiben a K az első engedélyezett VSZ-ra nem ereszt, a TB utasítására további két VSZ adható ki az eresztésre.

lassú/vontatott eresztés	Első megismételt VSZ azonnali eresztés	Első megismételt VSZ lassú/ vontatott eresztés	Második megismételt VSZ azonnali eresztés	Második megismételt VSZ lassú/vontatott eresztés	Második megismételt VSZ-ra sem, vagy csak a KV behatására ereszt
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6.0	6,0	6,5 – 9,0	kizárás

Amennyiben a K még egyszer befog, egy további VSZ engedélyezett annak érdekében, hogy a K kontroll alá kerüljön.

IGP 1-3 vizsgaszintek (gyakorlatok és pontelosztások)

Gyakorlatok	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Fürkészés a segéd után	5	5	10
Állás és felugatás	15	15	15
Szökési kísérlet megakadályozása	20	15	10
Visszatámadás elhárítása őrzésből	30	20	15
Követés	-	5	5
Követésből visszatámadás	-	-	15
Szembetámadás	30	20	15
Visszatámadás elhárítása őrzésből	-	20	15
Összpontszám	100	100	100

Jelentkezés

A KV alapállásban jelentkezik a TB-nál. Az IGP-1, IGP-EV és IGP-ZTP vizsgaszinteken pórázon vezetett, az IGP-2 és IGP-3 vizsgaszinteken szabadon követő K-val. Jelentkezésnek tekinthető, ha a KV a „fürkészés a segéd után" gyakorlathoz szükséges alapállásban a TB felé fordulva áll és kezét felemeli.

Fürkészés a segéd után

A KV a TB engedélyére a gyakorlat megkezdéséhez a rejtekhely irányába fordulhat.

IGP-1, 1 rejtekhely	IGP-2, 4 rejtekhely	IGP-3, 6 rejtekhely
A KV az őt pórázon követő K-val a pálya középvonalában, a 6-ik rejtekhellyel egy vonalban alapállást vesz fel, majd lecsatolja a pórázt. Kezének felemelésével jelzi, hogy a gyakorlat megkezdésére felkészült. A TB utasítására a K-t közvetlenül a SD rejtekhelyéhez küldi.	A KV az őt szabadon követő K-val a pálya középvonalában, a 3-ik rejtekhellyel egy vonalban alapállást vesz fel, majd kezének felemelésével jelzi, hogy a gyakorlat megkezdésére felkészült. A TB utasítására a K-t utasítja a fürkészés megkezdésére.	A KV az őt szabadon követő K-val a pálya középvonalában, a 1. rejtekhellyel egy vonalban alapállást vesz fel, majd kezének felemelésével jelzi, hogy a gyakorlat megkezdésére felkészült. A TB utasítására a K-t utasítja a fürkészés megkezdésére.

A fürkészésre kiadott VSZ-ra és a KV bal, vagy jobb kezének irányba mutatásával kezdődik el a gyakorlat. A K gyorsan és céltudatosan a rejtekhelyhez fut, azt szorosan és figyelmesen megkerüli. Amint a K átvizsgálta a rejtekhelyet (megkerülte) a KV a behívás VSZ-val magához hívja, majd új VSZ-val és irányba mutatással tovább küldi a következő rejtekhelyhez. A KV normál tempóban, a pálya képzeletbeli középvonalában halad, melyet a fürkészés alatt nem hagyhat el. Amint a K eléri a SD rejtekhelyét, a KV nem ad további kar- és hangjeleket, hanem egy helyben megáll, amíg nem kap engedélyt a K mellé lépéshez.

Értékelés

Amennyiben a K alapállás közben nem nyugodt, vagy további kéz- és hangjel szükséges, a pálya képzeletbeli középvonalának elhagyása, a KV nem normál lépéstempóban halad, a rejtekhelyet tágan kerüli meg, ha a K önállóan és nem a KV utasítására tevékenykedik, ha a rejtekhelyet nem, vagy nem figyelmesen kerüli, ha a K nehezen vezethető és irányítható, súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét.
Amennyiben a KV kutyáját fürkészés közben alapállásba rendeli, a gyakorlat 0 pontra értékelendő. Az őrző-védő munkát folytathatja, azonban ha a K ismét alapállást vesz fel, az ágazatot meg kell szakítani.
Ha a K a SD-et nem találja, akkor a KV egy második kísérletet tehet közvetlenül a SD rejtekhelyéhez küldésére. Ha ez sikertelen, akkor az ágazatot meg kell szakítani.

Állás és felugatás (10 pont állásért, 5 pont felugatásért)

VSZ fürkészésre és a TB utasítására a kihívásra.
A kutyának magabiztosan, aktívan, figyelmesen kell a SD-t állnia és kitartóan ugatnia. Az ugatás időtartama kb. 20 másodperc. A gyakorlat a következőképpen ér véget:

IGP-1	IGP-2	IGP-3
A KV a TB utasítására a a SD-től 5 lépés távolságra kijelölt pontra lép. A TB utasítására magához hívja a K-t és alapállást vesz fel, vagy alternatív módon a felugató K-hoz lép, az „ültetés" VSZ-val alapállásba rendeli, pórázra veszi és pórázon vezetve a kijelölt helyen újra alapállást vesz fel. A K szabadon követésben is a kijelölt helyre vihető.	A KV a TB utasítására a a SD-től 5 lépés távolságra kijelölt pontra lép és további utasításra magához hívja a K-t, majd felveszi a befejező alapállást.	A KV a TB utasítására a a SD-től 5 lépés távolságra kijelölt pontra lép és további utasításra magához hívja a K-t, majd felveszi a befejező alapállást.

Értékelés

Felugrálás, befogás, hiányosságok a magabiztos és fenyegető állásban, vagy a kitartó és erőteljes ugatásban egészen az elhívásig súlyuknak megfelelően csökkentik a gyakorlat értékét. Gyakorlat közben a K figyelmét sem a TB, sem a mellé lépő KV nem terelheti el.

Hibák	Értékelés
Erőtlen, jellegtelen, nem energikus, nem kitartó ugatás. K nem ugat, de a SD előtt aktív.	megfelelőtől a hiányosig hiányos
SD zavarása bebökéssel, ugrálással stb. K erősen befog, csak VSZ-ra ereszt.	hiányosig hiányos, -14 pont
A K elhagyja a SD-et, mielőtt a KV a TB utasítása után a középvonalat elhagyta volna. A K nem hajtja végre újból a gyakorlatot, vagy újra elhagyja a SD-et.	A K egyszer visszaküldhető, ha a SD-nél marad, az ágazat folytatható megszakítás
A K elhagyja a SD-et, miközben a KV a rejtekhelynél belép hozzá, vagy a K a hívás előtt odamegy a KV-höz.	részértékelés hiányos
A K befog a SD-re, önállóan nem ereszt, a KV-nek az alábbiak szerint kell eljárni: A KV kijelölt kihívási pontra lép. Engedélyezett a K-nak egy egyszeri VSZ az eresztésre és a kihívásra, melyeket egybefüggő VSZ-ként kell kiadni.	hiányos, -14 pont amennyiben a K nem jön ki: kizárás

A segéd szökési kísérletének megakadályozása

VSZ a szökés megakadályozására és az eresztésre. A TB utasítására a KV felszólítja a SD-et, hogy lépjen ki a rejtekhelyről. A SD normál jármódban a szökéshez kijelölt helyre áll. A KV a K-t a megjelölt kifektetési helyre vezeti.

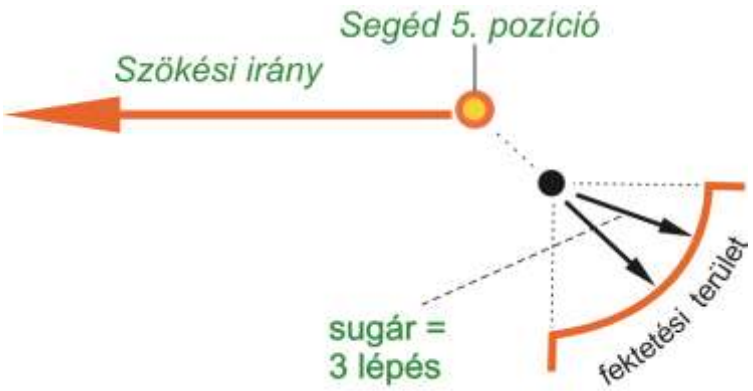

IGP-1

A KV a K-t szabadon követésben, vagy pórázon is felvezetheti a kijelölt kifektetési helyre, majd ott alapállásban megállnak. Eközben a K-nak vezethetőséget, figyelmességet és koncentrációt kell mutatnia és végig a KV bal térdével egy vonalban kell haladnia. Ezt követően a – pórázon vezetett K esetében a póráz levételét követően – a K a fektetés VSZ-ára gyorsan és pontosan felveszi a fekvő testhelyzetet és ebben a helyzetben nyugodt, biztos és figyelmes marad a SD irányába. A K és a SD közötti távolság 5 lépés. A KV visszamegy a rejtekhelyhez, miközben látnia kell a K-t, a SD-et és aTB-t. Ezt követi a szökési kísérlet.

IGP-2 és IGP-3

A KV a K-t szabadon követésben elvezeti a kijelölt kifektetési helyre, majd ott alapállásban megállnak. Eközben a K-nak vezethetőséget, figyelmességet és koncentrációt kell mutatnia és végig a KV bal térdével egy vonalban kell haladnia. Ezt követően a fektetés VSZ-ára gyorsan és pontosan felveszi a fekvő testhelyzetet és ebben a helyzetben nyugodt, biztos és figyelmes marad a SD irányába. A K és a SD közötti távolság 5 lépés. A KV visszamegy a rejtekhelyhez, miközben látnia kell a K-t, a SD-et és a TB-t. Ezt követi a szökési kísérlet.

A szökés (IGP 1-3)

A TB utasítására a SD szökést kísérel meg. Ezzel egyidejűleg a KV egyszeri VSZ-ra a K-nak a SD szökési kísérletét habozás nélkül, nagy elszántsággal és energikus, valamint erőteljes fogással, hatékonyan kell megakadályoznia. A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az ezt követő őrzési szakasz időtartama kb. 5 másodperc.

Értékelés (IGP 1-3)

A határozott, gyors és energikus reagálás hiánya, erőtlen és nem kellően hatékony fogás, a SD szökésének nem hatékony megakadályozása, nyugtalan és nem teli fogás az eresztésig, a figyelmesség és a dominancia hiánya az őrzésben súlyuknak megfelelően a gyakorlat értékét csökkentik.

Amennyiben a fogásra nem történik VSZ kiadása, a gyakorlat egy minősítést veszít az értékéből.
Ha a K szökéskor fekve marad, vagy azt 20 lépésen belül nem akadályozza meg, az ágazat bírálatát meg kell szakítani.

Visszatámadás elhárítása őrzésből (IGP1-3)

VSZ az eresztéshez és az alapállás felvételéhez.
A nagyjából 5 mp-es őrzési szakasz után a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A K-nak a KV befolyása nélkül, energikus és erőteljes fogással kell elhárítani a támadást. A SD a K-t bottal fenyegető ütő mozdulatokkal és pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K magabiztosságát, terhelhetőségét és a teli, állandó fogást. Két botütésre kerül sor. A TB utasítására a SD úgy fejezi be a terhelést, hogy a K háttal legyen a KV-nek.
A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az eresztés közben és után a SD nyugodtan állva marad. Az eresztés után a K figyelmesen, magabiztosan és nagy dominanciával őrzi a SD-et.

A gyakorlat befejezése

IGP-1
A KV a TB utasítására normál tempóban legrövidebb úton a K-hoz megy, alapállásba rendeli, majd felteszi a pórázt. A KV dönthet úgy, hogy a K-t szabadon követésben vezeti tovább. A SD által használt botot nem veszi el.
IGP-2 és IGP-3
A KV a TB utasítására normál tempóban legrövidebb úton a K-hoz megy, és alapállásba rendeli. A SD által használt botot nem veszi el.

Értékelés (IGP 1-3)

A határozott, gyors és energikus reagálás hiánya, erőtlen és nem kellően hatékony fogás, a SD szökésének nem hatékony megakadályozása, nyugtalan és nem teli fogás az eresztésig, a figyelmesség és a dominancia hiánya az őrzésben súlyuknak megfelelően a gyakorlat értékét csökkentik.

Követés (IGP-2)

VSZ a gyakorlathoz.
A gyakorlat megkezdésekor a KV utasítja a SD-et az ellépésre. A SD felveszi a kiinduló helyzetet. A követés hossza kb. 30 lépés, melybe törés beiktatása nem kötelező. A gyakorlat lefolytatásának módját a TB dönti el. A SD a KV felszólítására elindul, aki az őt szabadon követő K-jával kb. 8 lépés távolságból követi. A követési távolságot a gyakorlat végéig be kell tartani. A követés során a K-nak a SD-del szemben végig figyelmesnek kell lennie. A TB utasítására a SD megáll, miközben a KV és a SD-et folyamatosan figyelő K a SD mellé lép és alapállást vesz fel. A KV elveszi a segédbotot. Ezt követi a bekísérés a TB-hoz gyakorlat, kb. 20 lépés távolságban.
Egy kísérésre felszólító VSZ megengedett. A kutyának a SD és a KV között kell mennie. A K a bekísérés közben legyen figyelmes a SD irányába, azonban nem akadályozhatja, nem ugrálhat fel vagy nem foghatja meg. A bekísérés végén a KV a kutyájával együtt alapállást vesz fel a TB-nál és jelenti neki, hogy az első részt befejezte.

Követés (IGP-3)

VSZ a gyakorlathoz.
A gyakorlat megkezdésekor a KV utasítja a SD-et az ellépésre. A SD felveszi a kiinduló helyzetet. A követés hossza kb. 30 lépés, melybe törés beiktatása nem kötelező. A gyakorlat lefolytatásának módját a TB dönti el. A SD a KV felszólítására elindul, aki az őt szabadon követő K-jával kb. 8 lépés távolságból követi. A követési távolságot a gyakorlat végéig be kell tartani. A követés során a K-nak a SD-del szemben végig figyelmesnek kell lennie.

Értékelés

A K kerülő, vagy nyomott viselkedése, a K SD-el szembeni figyelmetlensége, a K nem megfelelően megy a KV mellett, súlyukkal összhangban csökkentik a gyakorlat értékét.

Követésből visszatámadás a kutyára (csak IGP-3)

Egy VSZ az eresztésre és egy VSZ a leültetésre.
A követésből a TB utasítására a SD – anélkül, hogy megállna – támadást kísérel meg a K-ra, amely ezt a KV befolyása nélkül, hezitálás nélkül, energikusan és erőteljes fogással elhárítja. A megragadás után SD a K-t a bottal történő fenyegető ütő mozdulatokkal és pszichikai terheléssel fenyegeti. Eközben figyelni kell a K magabiztosságát, terhelhetőségét, valamint a szoros és állandó fogást. A TB utasítására a SD befejezi a terhelést.
A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az eresztés közben és után a SD nyugodtan állva marad. Az eresztés után a K szorosan a SD mellett marad, és figyelmesen, magabiztosan és nagy dominanciával őrzi.

A TB utasítására a KV normál tempóban, a legrövidebb úton a kutyájához megy, és azt alapállásba rendeli, majd elveszi a segédbotot. A KV a SD mellett új alapállást vesz fel. Ezt követi a bekísérés a TB-hoz gyakorlat, kb. 20 lépés távolságban. A bekíséréshez egy VSZ használata megengedett. A K a KV és a SD között halad. A K a bekísérés közben legyen figyelmes a SD irányába, azonban nem akadályozhatja, nem ugrálhat fel, vagy nem foghatja meg. A bekísérés végén a KV a kutyájával együtt alapállást vesz fel a TB-nál és jelenti neki, hogy az első részt befejezte.

Értékelés (csak IGP-3)

A határozott, gyors és energikus reagálás hiánya, erőtlen és nem kellően hatékony fogás, a SD szökésének nem hatékony megakadályozása, nyugtalan és nem teli fogás az eresztésig, a figyelmesség és a dominancia hiánya az őrzésben súlyuknak megfelelően a gyakorlat értékét csökkentik.

Szembetámadás a kutyára

VSZ az eresztésre, ültetésre és a bekíséréshez
Az SD-nek a K megfélemlítését célzó hangingereket minden vizsgaszinten alkalmazni kell. Az első ilyen hangot akkor kell kiadnia, amikor a kutyával szemben kezd el futni.

IGP-1
A SD állva marad, ahol az előző gyakorlat befejeződött. A KV kutyáját a „Visszatámadás elhárítása őrzésből" gyakorlat befejeztével pórázon, vagy szabadon követésben egy kb. 30 méterre lévő pontra viszi. A K eközben szabályosan láb mellett, a KV térdmagasságával egy vonalban halad. A kijelölt pont elérésekor a KV megáll és megfordul. VSZ-val a K-ját leülteti, és amennyiben az pórázon van, lecsatolja róla. A nyugodt és a SD-et figyelő K-t a nyakörvénél fogva meg lehet tartani, azonban biztatni nem lehet.
A TB utasítására a SD erőteljes fenyegetéssel és elkergető szavak kíséretében frontálisan a K-ra támad. A TB további utasítására a KV kutyáját VSZ kiadásával a támadás elhárítására küldi. A K habozás nélkül, nagy dominanciával és határozottsággal tör a segédre.
A megragadás után SD a K-t a bottal történő fenyegető ütő mozdulatokkal és pszichikai fenyegetéssel terheli. Eközben figyelni kell a K magabiztosságát, terhelhetőségét, valamint a szoros és állandó fogást. A TB utasítására a SD befejezi a terhelést.
A KV saját magától nem hagyhatja el helyét. A TB utasítására a SD megáll oly módon, hogy a K a kutyavezetőnek háttal legyen. A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az eresztés közben és után a SD nyugodtan állva marad. Az eresztés után a K szorosan a SD mellett marad, és figyelmesen, magabiztosan és nagy dominanciával őrzi.
A TB utasítására a KV normál tempóban, a legrövidebb úton a kutyájához megy, és azt alapállásba rendeli, majd elveszi a segédbotot. A KV a SD mellett új alapállást vesz fel. Ezt követi a bekísérés a TB-hoz gyakorlat, kb. 20 lépés távolságban, mely pórázon vagy szabadon követésben történik. A

bekíséréshez egy VSZ használata megengedett. A K a KV és a SD között halad. A K a bekísérés közben legyen figyelmes a SD irányába, azonban nem akadályozhatja, nem ugrálhat fel vagy nem foghatja meg. A bekísérés végén a KV a kutyájával együtt alapállást vesz fel a TB-nál és jelenti neki, hogy az őrző-védő munkát befejezte.
A KV a pórázon vezetett K-val a bíró által meghatározott értékelési helyre megy. A K-t az odavezetés során végig kontroll alatt kell tartani.

IGP-2

A KV a „Követésből visszatámadás" gyakorlat után az őt szabadon követő K-val a kb. 40 lépésre kijelölt pontra megy, ahol megáll és megfordul, kutyáját alapállásban leülteti. A nyugodt és a SD-et figyelő K-t a nyakörvénél fogva meg lehet tartani, azonban biztatni nem lehet.
A TB utasítására a SD erőteljes fenyegetéssel és elkergető szavak kíséretében frontálisan a K-ra támad. A TB további utasítására a KV kutyáját VSZ kiadásával a támadás elhárítására küldi. A K habozás nélkül, nagy dominanciával és határozottsággal tör a segédre.
A megragadás után SD a K-t a bottal történő fenyegető ütő mozdulatokkal és pszichikai fenyegetéssel terheli. Eközben figyelni kell a K magabiztosságát, terhelhetőségét, valamint a szoros és állandó fogást. A TB utasítására a SD befejezi a terhelést.
A KV saját magától nem hagyhatja el helyét. A TB utasítására a SD megáll oly módon, hogy a K a kutyavezetőnek háttal legyen. A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az eresztés közben és után a SD nyugodtan állva marad. Az eresztés után a K szorosan a SD mellett marad, és figyelmesen, magabiztosan és nagy dominanciával őrzi kb. 5 mp-en keresztül.

IGP-3

A KV a „Követésből visszatámadás" gyakorlat után az őt szabadon követő K-val a pálya középvonalában, az első rejtekhely magasságában kijelölt helyre megy. A K a szabadon követést koncentráltan, jókedvűen, a KV-t figyelve hajtja végre. A kijelölt hely elérésekor a KV megáll és megfordul, kutyáját alapállásban leülteti.
A nyugodt és a SD-et figyelő K-t a nyakörvénél fogva meg lehet tartani, azonban biztatni nem lehet.
A TB utasítására a SD erőteljes fenyegetéssel és elkergető szavak kíséretében frontálisan a K-ra támad. Amint a SD a KV-t és K-t 50 m távolságra megközelíti, a KV a TB utasítására a kutyáját egy VSZ kiadásával a támadás elhárítására küldi. A K habozás nélkül, nagy dominanciával és határozottsággal tör a segédre.
A megragadás után SD a K-t a bottal történő fenyegető ütő mozdulatokkal és pszichikai fenyegetéssel terheli. Eközben figyelni kell a K magabiztosságát, terhelhetőségét, valamint a szoros és állandó fogást. A TB utasítására a SD befejezi a terhelést.
A KV saját magától nem hagyhatja el helyét. A TB utasítására a SD megáll oly módon, hogy a K a kutyavezetőnek háttal legyen. A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az eresztés közben és után a SD nyugodtan állva marad. Az eresztés után a K szorosan a SD mellett marad, és figyelmesen, magabiztosan és nagy dominanciával őrzi kb. 5 mp-en keresztül.

Értékelés (IGP 1-3)

A határozott, gyors és energikus reagálás hiánya, erőtlen és nem kellően hatékony fogás, a SD szökésének nem hatékony megakadályozása, nyugtalan és nem teli fogás az eresztésig, a figyelmesség és a dominancia hiánya az őrzésben súlyuknak megfelelően a gyakorlat értékét csökkentik.

Visszatámadás elhárítása őrzésből és a „C" ágazat befejezése IGP-2 és IGP-3 szinten

VSZ az eresztéshez, ültetéshez és a bekíséréshez

A „Szembetámadás a kutyára" gyakorlatot követően a TB utasítására a SD visszatámad a K-ra, amely ezt a KV befolyása nélkül, energikus és erőteljes fogással meghiúsítja.
A nagyjából 5 mp-es őrzési szakasz utána a TB utasítására a SD megtámadja a K-t. A K-nak a KV befolyása nélkül, energikus és erőteljes fogással kell elhárítani a támadást. A SD a K-t bottal fenyegető ütő mozdulatokkal és pszichikai fenyegetéssel terheli. A terhelés közben különösen figyelni kell a K magabiztosságát, terhelhetőségét és a teli, állandó fogást. Két botütésre kerül sor, csak IGP-3 szinten. A TB utasítására a SD úgy fejezi be a terhelést, hogy a K háttal legyen a KV-nek.
A SD megállásától az eresztésig egy ún. átmeneti szakasz (kb. 1 mp) következik, melyet követően a K-nak eresztenie kell. Az eresztésre a KV az ehhez megfelelő időben (kb. 3 mp) önállóan kiadhat egy VSZ-t. Az eresztés közben és után a SD nyugodtan állva marad. Az eresztés után a K figyelmesen, magabiztosan és nagy dominanciával őrzi a SD-et.
A TB utasítására a KV kutyájához megy és alapállásba rendeli. A segédbot elvételre kerül, a SD lefegyverzésének módja a KV döntése szerint történik. (A SD számára nem megengedett, hogy a KV-höz lépjen, a kutyát a SD-hez kell vezetni.)

A KV a SD mellett új alapállást vesz fel. Ezt követi a bekísérés a TB-hoz gyakorlat, kb. 20 lépés távolságban. A bekíséréshez egy VSZ használata megengedett. A K a KV és a SD között halad szabadon követésben. A K a bekísérés közben legyen figyelmes a SD irányába, azonban nem akadályozhatja, nem ugrálhat fel vagy nem foghatja meg. A bekísérés végén a KV a kutyájával együtt alapállást vesz fel a TB-nál, átadja a botot és jelenti neki, hogy az őrző-védő munkát befejezte.
Végül a KV kb. 5 lépés hosszúságú szabadon követésben a K-t elvezeti a SD-től és az alapállás felvételét követően pórázra veszi azt. A gyakorlat végén a TB által megjelölt értékelés helyére vezeti a K-t, melyet eközben végig kontroll alatt kell tartani.

Értékelés

A határozott, gyors és energikus reagálás hiánya, erőtlen és nem kellően hatékony fogás, a SD szökésének nem hatékony megakadályozása, nyugtalan és nem teli fogás az eresztésig, a figyelmesség és a dominancia hiánya az őrzésben súlyuknak megfelelően a gyakorlat értékét csökkentik.

Kiegészítő vizsgák

IGP-ZTP

Az „A” és „B” ágazatokban leírt gyakorlatok végrehajtása az általános részben leírtak szerint történik.

A „C” ágazat gyakorlatainak végrehajtása az alábbiak szerint történik:

1. gyakorlat: Állás és felugatás	15 pont
2. gyakorlat: Rejtekhelyről való kitámadás a KV-re	10/30 pont
3. gyakorlat: Szembetámadás a KV-re és a K-ra	40 pont
4. gyakorlat: Bíróhoz kísérés	5 pont
Összesen:	100 pont

Általánosságok

Botütések csak a váll és a mar tájékára megengedettek. A K csak a SD-en lévő védőkart foghatja meg. Az „ÖMT" értékelése sor kerül.

Fürkészés

A SD a KV-től és kutyájától kb. 20 méterre, számukra nem láthatóan, egy rejtekhelyen tartózkodik. A TB utasítására a KV lecsatolja a pórázt a kutyáról és „Fürkéssz” vezényszóval és/vagy karjelzéssel a rejtekhelyhez küldi.

Állás és felugatás

15 pont, VSZ „fürkéssz”, vagy „előre”

A kutyának a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A K a SD-re nem ugorhat fel és nem foghatja meg. A KV a TB utasítására a K-hoz lép és a nyakörvénél megtartja. A SD kiléptetése után a kutyára felcsatolja a pórázt és a rejtekhelyben felveszik az alapállást.

Rejtekhelyről való kitámadás

Felvezető szakasz 10 pont - Kitámadás 30 pont

VSZ-k: „lábhoz”, vagy „kíséréshez”, „állj”, vagy”előre”, „ereszd”, „ülj”.

A TB utasítására a KV a rejtekhelytől 30 méterre lévő kijelölt helyen alapállást vesz fel és kutyájáról lecsatolja a pórázt, melyet magára akaszthat vagy eltehet. A TB felhívására a KV az őt szabadon követő kutyájával a rejtekhely felé indul. A K-nak szorosan, láb mellett kell mennie. Amikor a rejtekhelytől kb. 10 lépés távolságba érnek, a TB utasítására a SD fenyegető hanggal a KV-re és a K-ra támad. A K-nak azonnal energikus és erőteljes fogással kell a támadást elhárítania. A fogás után a SD két botütést mér a kutyára. A KV magától nem hagyhatja el a helyzetét. A KV a támadás elhárítása során K-ját egyszer bátoríthatja. A TB felhívására a SD beszünteti a támadást, megáll, és nyugodt helyzetben marad. A kutyának az „ereszd” vezényszóra önállóan ereszteni és a SD-et őrizni kell. A KV-nek a vezényszó kiadásakor nyugodtan, a K befolyásolása nélkül kell állnia. A TB utasítására a KV normál lépésben legrövidebb úton a kutyához megy és az ültetés vezényszavával alapállást vesz fel.

Szembetámadás a KV-re és a K-ra*

A KV a kutyát a nyakörvénél fogva megtarthatja, de nem bíztathatja. A TB utasítására a SD rendes lépésben eltávolodik a KV-től és a K-tól. Kb. 40 lépés megtétele után megfordul, majd fenyegető hangok és mozdulatok kíséretében a kutyára és a KV-re támad. A TB utasítására – mikor a SD kb. 30 lépésnyire van a K-tól – a KV a „fogd" vezényszó kiadásával a SD elfogására küldi a kutyát. A támadást habozás nélkül, energikus és erőteljes megragadással kell a K-nak elhárítania. Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV eközben a helyét nem hagyhatja el. A TB utasításra a SD határozottan megáll, a K-nak ekkor azonnal eresztenie kell. A KV megfelelő kivárás után önállóan kiadhatja az „ereszd" vezényszót.
A KV-nek a VSZ kiadásakor nyugodtan, a K befolyásolása nélkül kell állnia. Az eresztés után a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasításakor a KV normál lépésben a kutyájához megy, „ül" VSZ-val alapállást vesz fel, majd a K-t pórázra veszi.

Bíróhoz kísérés

5 pont, VSZ „lábhoz", vagy kíséréshez
A SD TB-hez való bekísérése következik kb. 10 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz" vagy „kísér" vezényszó adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD-del szemben, de a SD-et nem akadályozhatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt a csoport megáll és a KV jelenti a „C" ágazat befejezését.

IGP-EV

Az IGP-EV vizsgát (elővizsga az IGP-1 vizsgához) az FCI MUNKAKUTYA Bizottsága dolgozta ki.
Ez a vizsga alkalmazható:

1. érvényes vizsgaként a kiállítási munkaosztályba nevezéshez.
2. előfeltételként az IGP-1 vizsgához: Ezt az FCI tagország döntheti el, hogy a hatáskörében kötelezően előírja-e.

„A" ágazat	100 pont
„B" ágazat	100 pont
„C" ágazat	100 pont
Összesen:	300 pont

A vizsgára bocsátás feltételei

A vizsga napján a kutyának be kell töltenie az előírt életkort. Nem szabad kivételt tenni. További feltétel a TO által szabályozott, sikeresen letett BH vizsga.

Követelmények

Az „A" és „B" ágazatokban leírt gyakorlatok végrehajtása az általános részben leírtak szerint történik.
A „C" ágazat gyakorlatainak végrehajtása az alábbiak szerint történik:

1. gyakorlat: Állás és felugatás	15 pont
2. gyakorlat: A segéd szökésének megakadályozása	30 pont
3. gyakorlat: Szembetámadás a KV-re és a K-ra	50 pont
4. gyakorlat: Bíróhoz kísérés	5 pont
Összesen:	100 pont

Általánosságok

ÖMT értékelés történik. A SD bottal rendelkezik, mellyel a K-t fenyegeti, de nem üti meg.

Állás és felugatás

15 pont, VSZ „fürkéssz", vagy „előre"

A SD a KV-től és kutyájától kb. 20 méterre, számukra nem láthatóan, egy rejtekhelyen tartózkodik. A TB utasítására a KV lecsatolja a pórázt a kutyáról és „fürkéssz" vezényszóval és/vagy karjelzéssel a rejtekhelyhez küldi. A kutyának a SD-et aktívan, figyelmesen kell állnia, és folyamatosan ugatnia. A K-a SD-re nem ugorhat fel és nem foghatja meg. A TB felhívására a KV azonnal a K-hoz megy, és nyakörvét megfogva megtartja.

A segéd szökésének megakadályozása

30 pont VSZ eresztésre

Mialatt a KV a kutyát a nyakörvénél megtartja, a SD kilép a rejtekhelyről, és szökést kísérel meg. A TB utasítására a KV elengedi kutyáját. A K-nak a szökést – VSZ kiadása mellett - energikus és erőteljes megragadással hatékonyan meg kell akadályoznia. Csak a SD védőkarját foghatja meg. TB utasításra a SD határozottan megáll. Miután a SD megállt a kutyának azonnal eresztenie kell. A KV megfelelő időben önállóan kiadhatja a vezényszót.

Az „ereszd" vezényszó kiadása alatt a KV nyugodtan áll, anélkül, hogy a K-t befolyásolná. Az eresztést követően a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasításra a KV kutyájához megy és megfogja annak nyakörvét.

Szembetámadás a KV-re és a K-ra

50 pont, VSZ „fogáshoz", „eresztéshez", „alapálláshoz", „lábhoz", vagy „bekíséréshez"

A KV a kutyát a nyakörvénél fogva megtarthatja, de nem bíztathatja. A TB utasítására a SD rendes lépésben eltávolodik a KV-től és a K-tól. Kb. 20 lépés megtétele után megfordul, majd fenyegető hangok és mozdulatok kíséretében a kutyára és a KV-re támad. A TB utasítására a KV a „fogd" vezényszó kiadásával a SD elfogására küldi a kutyát. A támadást habozás nélkül, energikus és erőteljes megragadással kell a K-nak elhárítania. Csak a SD-en levő védőkart foghatja meg. A KV eközben a helyét nem hagyhatja el. Bírói utasításra a SD határozottan megáll, a K-nak ekkor azonnal eresztenie kell. A KV megfelelő kivárás után önállóan kiadhatja az „ereszd" vezényszót.

A KV-nek a vezényszó kiadásakor nyugodtan, a K befolyásolása nélkül kell állnia. Az eresztés után a K szorosan a SD-nél marad és figyelmesen őrzi. A TB utasításakor a KV normál lépésben a kutyájához megy, és az alapállást vesz fel a feladathoz használt vezényszóval. A kutyát ezt követően pórázra veszi.

Bíróhoz kísérés

5 pont, VSZ „lábhoz”, vagy „bekíséréshez”

A SD TB-hez való bekísérése következik kb. 10 lépés távolságban, melyhez egy „lábhoz” VSZ adása engedélyezett. A kutyának a SD jobb oldalán kell haladnia, vagyis a SD és a KV között helyezkedik el. A kísérés időtartama alatt végig figyelmes a SD-del szemben, de a SD-et nem zaklathatja, nem ugorhat fel és nem bökhet be. A TB előtt a csoport megáll és a KV jelenti a „C” ágazat befejezését.

Nyomkövető vizsga 1-3 (NyK 1-3)

A nyomkövető vizsga 1-3 fokozatai az IGP-1-3 fokozatok „A” ágazatának gyakorlataiból állnak. A KV dönti el, hogy melyik szinten indul a K-jával.

Tenyésztési szempontból (kiállítás, Körung, tenyészszemle) értékelhető kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	elégséges
100 pont	100-96	95-90	89-80	79-70	0-69

A nyomkövető vizsgát nem szükségszerű 1-től 3-ig sorrendben letenni.

Engedelmességi vizsga 1-3 (E 1-3)

Az engedelmességi vizsga 1-3 gyakorlatai az IGP-1-3 fokozatok „B” ágazatának gyakorlataiból állnak. A KV számára szabadon választható, melyik vizsgaszinten vezeti fel kutyáját.

A különböző szabályzatok értelmében (szemle-, illetve kiállítás, tenyésztés, fedezés) kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	elégséges
100 pont	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

Az engedelmességi vizsgát nem szükségszerű 1-től 3-ig sorrendben letenni.

Védőkutya vizsga 1-3 (Vk 1-3)

A védőkutya vizsga 1-3 gyakorlatai az IGP-1-3 „C” ágazatának gyakorlataiból állnak. A KV számára szabadon választható, melyik vizsgaszinten vezeti fel kutyáját.

A különböző szabályzatok értelmében (szemle-, illetve kiállítás, tenyésztés, fedezés) kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor!

Megjegyzés: Kizárólag a „C” ágazatban megrendezett verseny **nem** engedélyezett.

Maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	elégséges
100 pont	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0

A védőkutya vizsgát nem szükségszerű 1-től 3-ig sorrendben letenni.

Munkakutya vizsga (MKV 1-3)

A Munkakutya vizsga „A” 1-3 gyakorlatai az IGP-1-3 „B” és „C” ágazatának feladatait tartalmazzák. Nyomkövető munka bemutatása ennél a vizsgarésznél nem történik. A KV döntheti el, hogy kutyája melyik vizsgafokozatot mutatja be.
A különböző szabályzatok értelmében (szemle-, illetve kiállítás, tenyésztés, fedezés) kiképzési fokozat kiadására nem kerül sor.

maximális pontszám	kitűnő	nagyon jó	jó	megfelelő	elégséges
200	200 – 192	191 – 180	179 – 160	159 – 140	139 - 0

Kutató vizsga 1-3 (KuV 1-3)

A kutatóvizsga fokozatai

A követelmények a mindenkori vizsgafokozatok szintjein különbözőek és azokhoz mértek.

Fokozat	Kutatóterület nagysága	Tárgyak	Pontok	Kutatási idő
1	20 x 30 m	saját tárgy, 2 db/10 x3 x 1 cm anyaga = azonos 1 tárgy jobbra, 1 tárgy balra	20/21	10 perc
2	20 x 40 m	idegen tárgy, 4 db/10 x3 x 1 cm anyaga = különböző 2 tárgy jobbra, 2 tárgy balra	10/10/10/11	12 perc
3	30 x 50 m	idegen tárgy, 5 db/5 x3 x 1 cm anyaga = különböző tetszés szerint kihelyezve	8/8/8/8/9	15 perc

Általános rendelkezések

Ezt a vizsgát a 15 hónapos kor betöltése után, valamint az FCI BH, vagy a TO általi BH vizsga megléte estén teheti le.
A sportos testtartásban, saját és kutyája nevének megadásával jelentkezik a TB-nél.
Ezt követően pórázon lévő kutyájával a kiindulópontra megy, és ott alapállást vesz fel.
A kutató munkához a kutyáról lekerül a póráz. A KV a pórázt magával viheti.
Mindenfajta erőszak és kényszer alkalmazása tiltott.
A kutatóterület kismértékű átlépése nem hiba.
A nézők a kutatóterülettől meghatározott távolságra lévő helyen tartózkodhatnak.

A kutatómunkára alkalmas terület

Talaj: minden természetes talaj (rét, kaszáló, erdei talaj), akár rajta lévő faállománnyal is engedélyezett.
(A szemmel keresést lehetőség szerint meg kell akadályozni, ezért kerülni kell a rövidre nyírt gyep- és sík felületet.)
A kutatóterületet a tárgyakat kihelyező személyek nem járhatják össze, és nem hagyhatnak nyomokat a kihelyezésnél.
A kutatóterület határainak megjelölésére jelölőkarókat kell használni.

Tárgyak

Anyagok: fa, bőr, műbőr, textil
A kihelyezett tárgyak formájukban és színükben nem térhetnek el a környezettől és azokat úgy kell kihelyezni, hogy ne látszanak.
A tárgyakat a TB helyezi ki, melyet a KV és kutyája nem láthatnak. A tárgyaknak nincs pihentetési (hűlési) idejük, azok elhelyezése után a gyakorlat rögtön elkezdhető.

A kutya indítása

A kutató terület képzeletbeli középvonalát és határait a TB ismerteti a KV-vel.
A gyakorlat kezdésekor a kutató terület képzeletbeli középvonalán rövid biztatás engedélyezett.
A KV a középvonalon halad, melyet csak – a K által jelzett tárgyak felemeléséhez – rövid időre hagyhat el. Utána a K-t a kutatáshoz újra a középvonalra kell helyezni. Engedélyezett a kéz- és hangjelek alkalmazása. A hangjelek közül a „hagyd” vezényszót a „keresd” vezényszóval ki lehet egészíteni.
A magasan tartott orral történő kutatás nem hiba. A kutatási területet többször is fel lehet használni.

Viselkedés a tárgyaknál

A tárgyakat meggyőzően jelezni kell, de a K nem érhet hozzájuk. A tárgyakat ülve, állva vagy fekve (akár váltakozva) is lehet jelezni. A tárgy jelzéséhez vezényszó használata tiltott és a tárgy megtalálásának érvénytelenítéséhez vezet.
Nem megengedett olyan vezényszó sem, mellyel a K a tárgy mellé fekvésre rábírható. Amennyiben a K bejelez egy tárgyat, a KV odamegy a K-hoz, a tárgy felemelésével azt a TB részére megmutatja, visszamegy a középvonalra és a folytatáshoz újból leülteti a K-t.

A tárgyaknál nincs meghatározott fekvésirány, de annak a K első mancsai közé kell esnie.
A KV a K mellé mindig oldalról lép be, elé nem állhat. A tárgy felemelése után rövid dicséret megengedett.
Az utolsó tárgy után a K-ra póráz kerül. Ezt követi a lejelentkezés és a tárgyak bemutatása a TB-nál.

Értékelés

A legmagasabb pontszám mindhárom vizsgafokozatban 100. A teljesítéshez legalább 70 pontot kell elérni. Mindhárom vizsgafokozat értékelési szempontjai:

a) a K vezethetősége (a KV vezényszavainak és kézjeleinek teljesítése)	20 pont
b) a K kutató intenzitása (intenzív szagfelvételi készség)	20 pont
c) kitartás (a keresőösztön fenntartása az utolsó tárgy megleléséig)	10 pont
d) a KV viselkedése (kutyára való ráhatás)	9 pont
e) tárgyak megtalálása (meggyőző jelzés)	41 pont

maximálispontszám	**kitűnő**	**nagyon jó**	**jó**	**megfelelő**	**elégséges**
100	100 – 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0

Végrehajtási szabályok

A gyakorlat a kutató terület szélén alapállással kezdődik és a TB-nél való lejelentkezéssel fejeződik be. A tárgyakat a TB részére meg kell mutatni.

Pozitív kritériumok

Kitartó, nyugodt, egyenletes és folyamatos munka, a KV általi gyors feloldás. A vezényszavakra történő azonnali reakció, a K kitartó és céltudatos munkája, valamint a távoli kutatómunka.

Hibának minősül

A tárgy K általi felvétele, valamint a KV erős segítségével megtalált tárgyak nem értékelhetőek.

A tárgy megérintése	1 – 3 pont levonás
Idő előtti felállás, nem megengedett vezényszavak	1 – 3 pont levonás
A KV elhagyja a középvonalat	2 – 5 pont levonás
Egérfogás, ürítés, stb.	4 – 8 pont levonás
A K kedvtelen munkája	4 – 8 pont levonás

A kutatómunkára adott idő letelte után a munkát megszakítják. Az addig megszerzett pontokat értékelik.

További negatív értékelési szempontok: nyugtalan viselkedés a jelzéskor, ugatás, a KV által engedély nélkül nyújtott segítségek, a kutató terület határainak nagymértékű átlépése.

	Stufe 1 Feldgröße 20 x 30 m
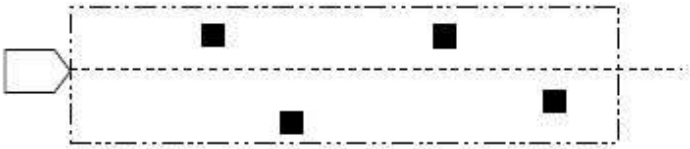	**Stufe 2** Feldgröße 20 x 40 m
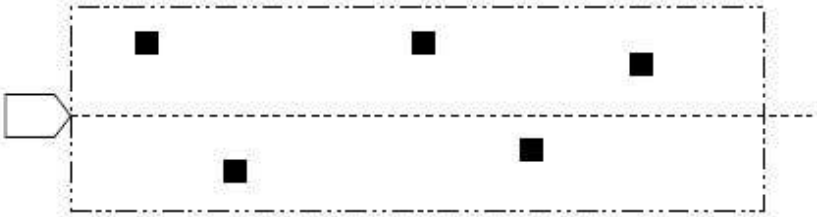	**Stufe 3** Feldgröße 30 x 50 m

Állóképesség vizsga (ÁV)

Általános szabályok

Az ÁV célja

Az Állóképességi vizsgán (ÁV) a kutyának azt kell bizonyítania, hogy képes bizonyos szintű fizikai teljesítményre, anélkül, hogy attól jelentősen elfáradna. A kutya felépítéséből adódóan a magasabb igénybevétel csak a futás alapján mérhető. A futás révén megfigyelhető, hogyan hat a nagyobb terhelés a belső szervekre, különösen a szívre és a tüdőre, valamint a mozgásszervekre. A futáson keresztül más adottságok, mint pl.: a kutya temperamentuma és szívóssága is megfigyelhető. A követelmények fáradhatatlan teljesítése bizonyítja, hogy a kutya egészséges testfelépítésű és rendelkezik a kívánatos adottságokkal. A vizsga kezdete előtt a kutya beazonosítását el kell végezni.

A rendezvény engedélyezésére ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a többi vizsga során, melyeket a TO határoz meg. A vizsgát be kell vezetni a teljesítményfüzetbe és a törzskönyvbe. A vizsga eredményét a vizsgaösszesítőre is fel kell vezetni.

A rendezvény engedély kiadásánál kötelezően kérvényezni kell, hogy amennyiben nyári időszakra esik, úgy csak kora délelőtt vagy késő délután szabad megtartani, amikor a külső hőmérséklet nem haladja meg a 22 fokot.

A részvétel saját felelősségre történik. Abban az esetben, ha a K vagy a KV sérülést szenved, a TB és a rendezőt nem terheli felelősség.

Kutyák részvétele

A részvételi korhatár a minimum 16 hónapos kor. A vizsgán egy napon legalább 4, de legfeljebb 20 K szerepelhet egy bírónál. Több, mint 20 K esetén még egy bíró foglalkoztatása kötelező. Biztonsági okokból fakadóan egy KV csak egy K-val indulhat.
A K-nak teljesen egészségesnek és jól edzettnek kell lennie. Beteg nem kellően erős, tüzelő, vemhes, vagy szoptatós szukák nem indulhatnak.
Kezdéskor a résztvevők jelentkeznek a TB-nál. A TB köteles meggyőződni arról, hogy a kutyák jó kondícióban vannak. A kedvetlen, vagy fáradt K-t a versenyből ki kell zárni. Amennyiben a részvétel alatt a K nagyfokú fáradtságról, vagy más ezzel kapcsolatos viselkedésről tesz tanúbizonyságot, részére a vizsgát meg kell szakítani. A fellebbezhetetlen döntést a TB hozza meg.

Értékelés

Pontok és minősítések nincsenek, a vizsga eredménye „sikeres”, vagy „sikertelen” lehet.

Terület

A vizsgát lehetőleg különböző burkolatú utakon kell megrendezni, szóba jöhetnek az aszfaltozott, kőburkolattal ellátott, vagy földutak és ösvények.

Az állóképességi vizsga végrehajtása

Egy 20 km-es szakasz megtételére kerül sor 12-15 km/óra átlagsebességgel.

Futógyakorlat
A K (a jogszabályok szerint) pórázra kötve, annak jobb oldalán, ügető tempóban fut a kerékpár mellett. A túl gyors tempót kerülni kell. A pórázt mindig a megfelelő hosszúságban kell tartani, hogy a K a mindenkori tempóhoz igazodni tudjon. Kikötőszerkezet használata engedélyezett (Springer). Ha a K enyhén húz, nem számít hibának, de az állandó lemaradás hiba. A pórázt időnként lazára kell engedni. 8 km megtétele után 15 perces szünetet kell tartani. A pihenőidő alatt a bíró figyeli, hogy a kutya mennyire fáradt el. A kimerült kutya a vizsgát nem folytathatja. A pihenő után újabb 7 km megtétele következik. Ezt egy 20 perces pihenő követi. Ezalatt a kutyának lehetőséget kell adni, hogy szabadon, kényszer nélkül mozoghasson. Röviddel az újabb szakasz előtt a bíró megvizsgálja a kutya fáradtságát és a talppárnáit. Kimerült, illetve sérült talppárnájú kutya a vizsgát nem folytathatja. Az utolsó 5 km megtétele után 15 perces szünetet kell tartani. A pihenőidőben a kutyának lehetőséget kell adni, hogy szabadon, kényszer nélkül mozoghasson. A bíró most is megvizsgálja, hogy a kutya mennyire fáradt el és sérült-e a talppárnája. A bíró és a rendezvényvezető lehetőleg kerékpáron kísérje, vagy gépkocsival kövesse a vizsgázókat. A kutyáról szerzett tapasztalatokról feljegyzést kell készíteni. Követelmény a vizsgázók gépkocsis kísérete, mert az előírásoknak nem megfelelő kutyákat gépkocsin kell szállítani. A vizsga sikertelen, ha a kutya feltűnő kimerültséget mutat, nem tudja tartani a 12 km/h sebességet, és emiatt a táv megtételére jóval több időre lenne szüksége.

Vázlatok

A gyakorlatok kivitelezésének megkönnyítése érdekében a nyomtatott változatban az alábbi vázlatok szerepelnek majd:

- nyomformák
- lépésvázlatok
- nyomtárgyak kihelyezése
- apportfák
- jelölési pontok
- akadályok

Nyomformák IGP-1 és IGP-2

A következőkben példaként ábrázolt nyomformák tükörképszerűen is elhelyezhetők.

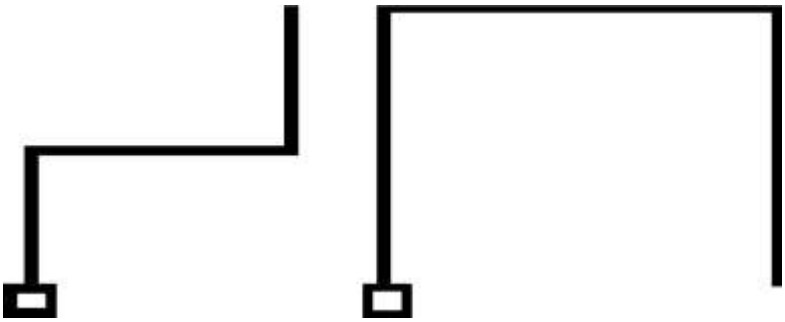

Nyomformák IGP-3

A következőkben példaként ábrázolt nyomformák tükörképszerűen is elhelyezhetők.

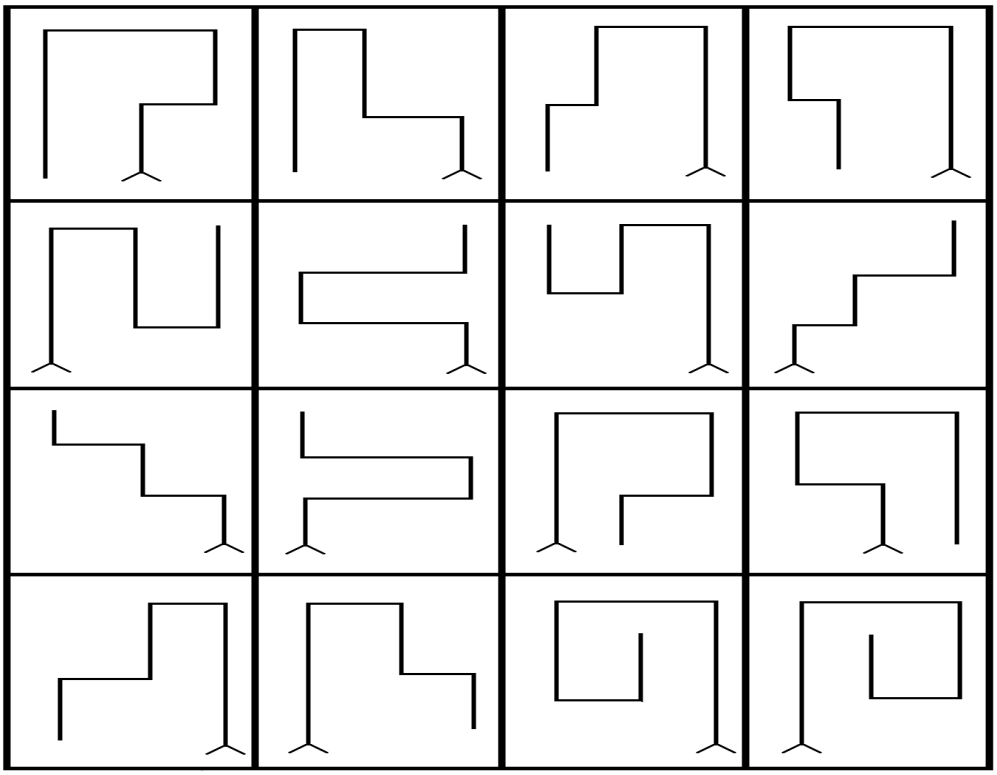

IFH-EV

Lehetséges formák az IFH-EV-hez

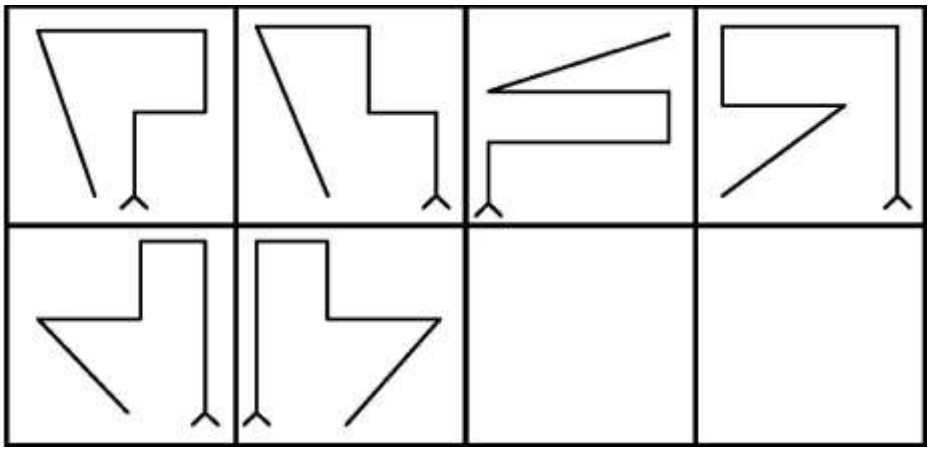

FH-1

Csapásnyomok az FH szerint. (nem méretarányos)

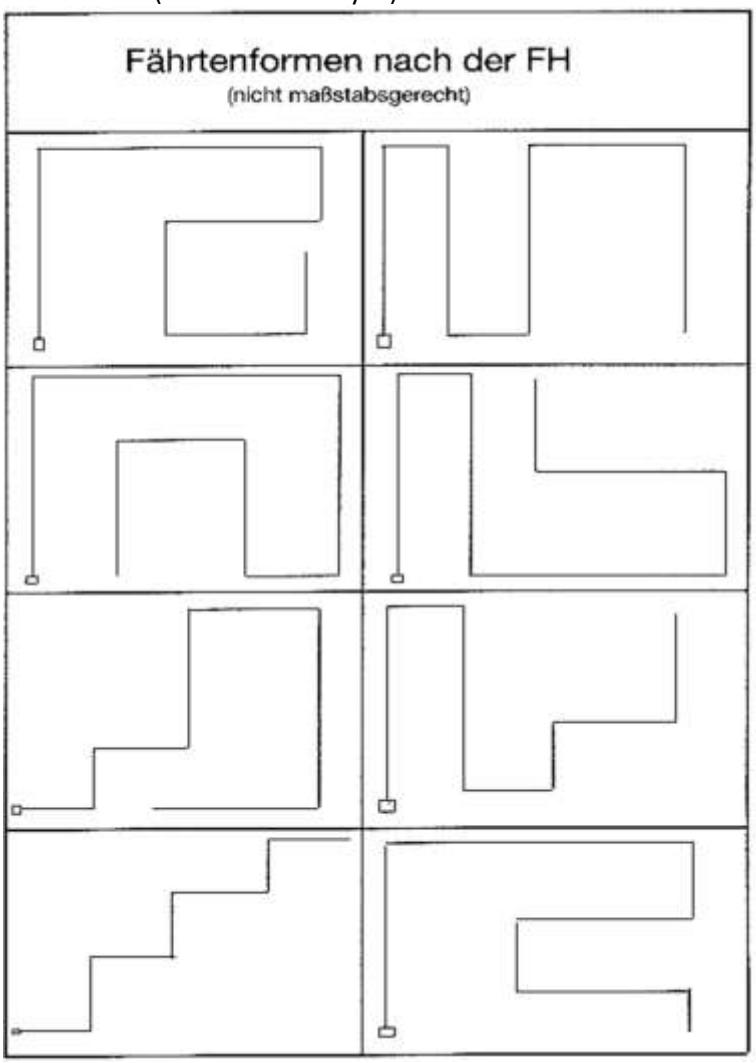

IFH-2 és IGP-FH

Lehetséges formák

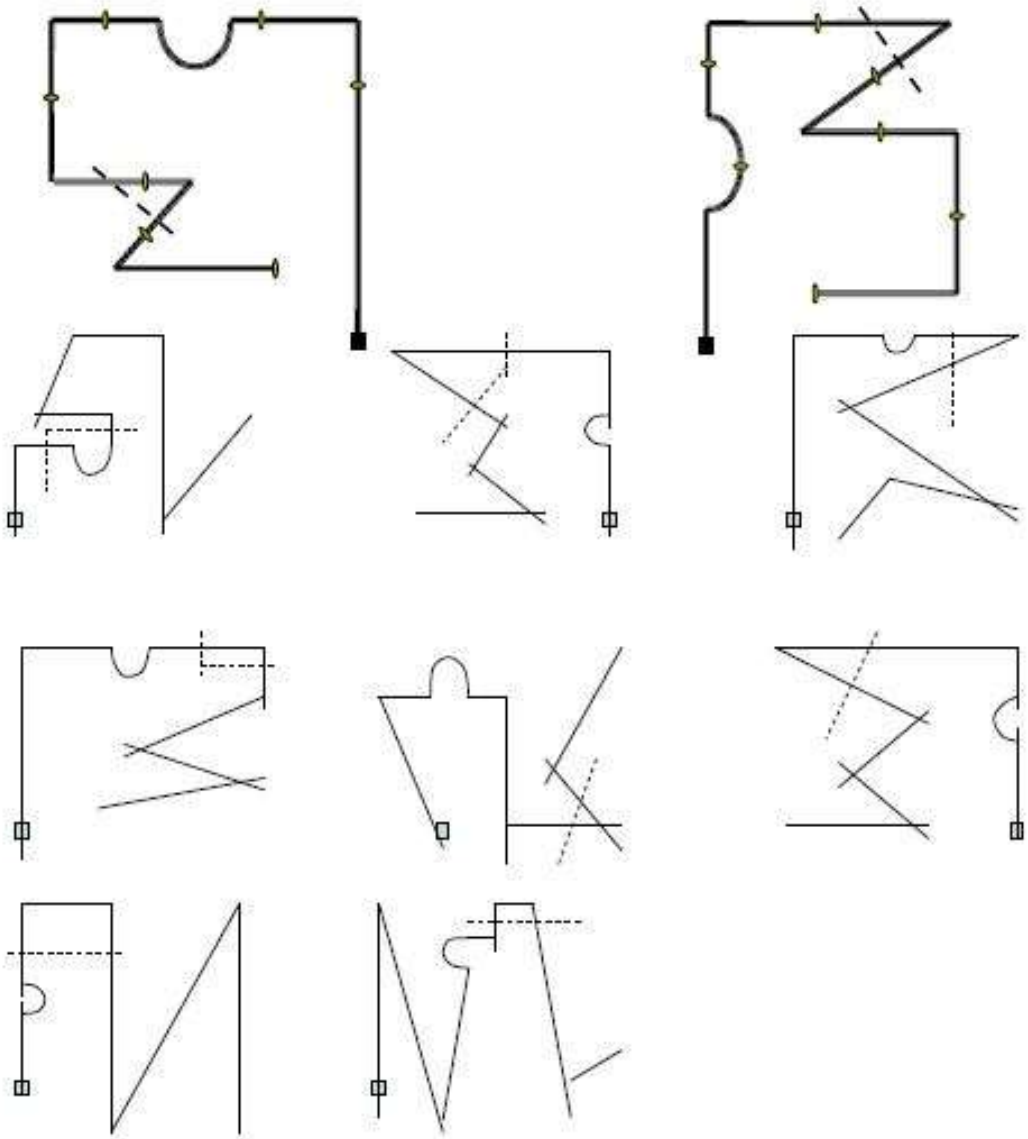

Törés jobbra

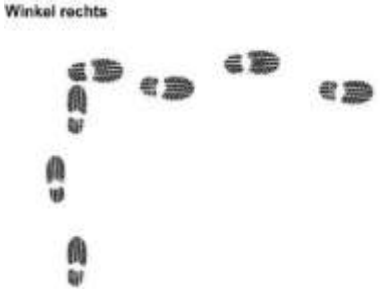

Törés balra

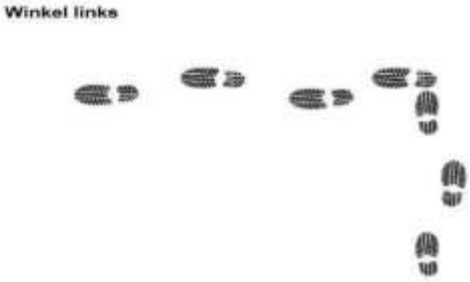

A tárgyak lerakása

A tárgyak alternatív lerakása

Hegyes törés jobbra

Hegyes törés balra

Hegyes törés

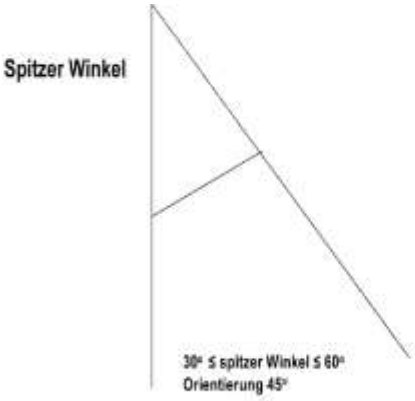

30 ° hegyes törés ≤ 60°
orientálódás 45°

Elosztás

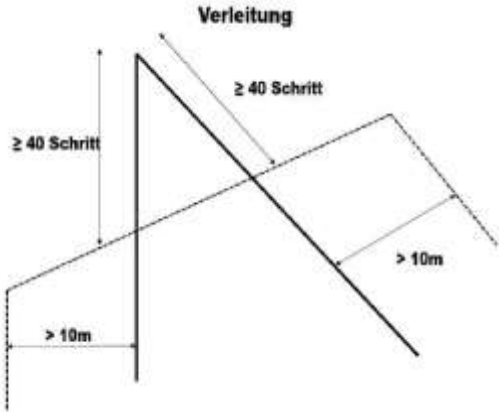

≥ 40 lépés

Elrendezés IGP-hez

Fürkészés

Rejtekhelyek
bal
jobb

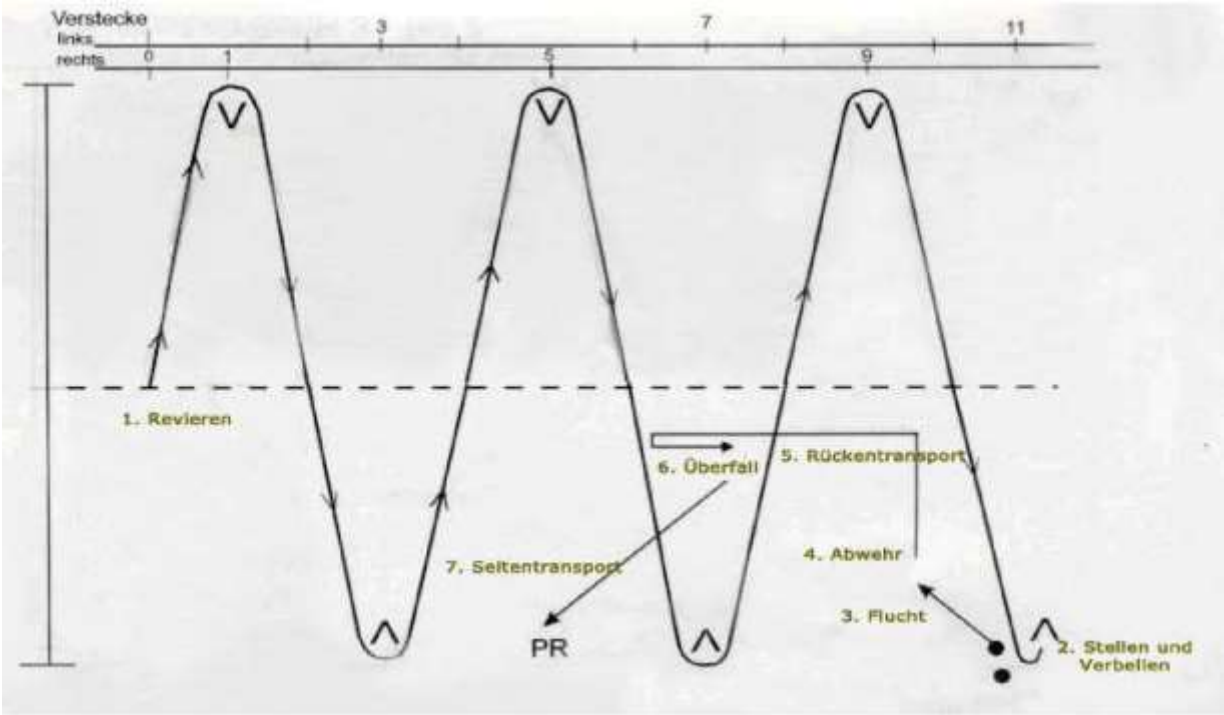

1. fürkészés, 2. Állás és felugatás, 3. menekülés, 4. elhárítás, 5. kísérés hátulról, 6. támadás, 7. kísérés oldalról

Felállás szökés elhárítására

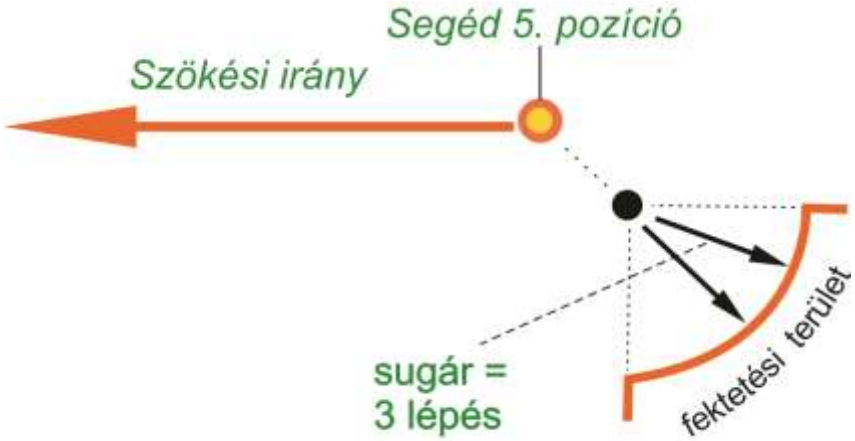

~~Lengő~~ Akadály

~~Az akadály rögzített része 79 cm, a felső, mozgó része 20 cm magas.~~

Megjegyzés: a lengő akadály nem kerül bevezetésre, az akadály egyéb méretei változatlanok.

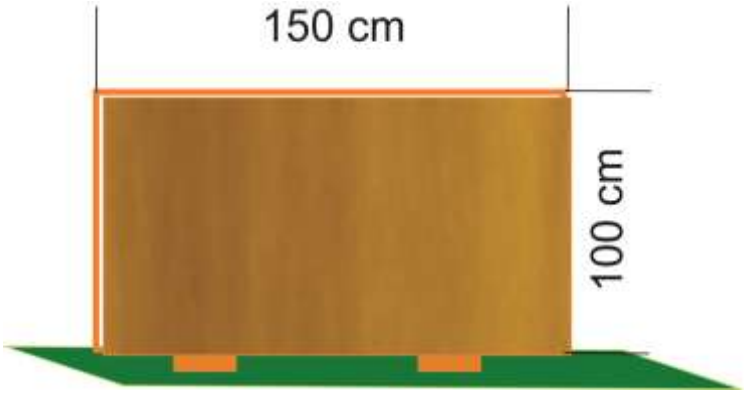

Ferde palánk

A ferde palánk két - a felső részén összekapcsolt – 150 cm széles és 191 cm magas mászófalból áll. a talajon mindkét falrész annyira áll szét egymástól, hogy a függőleges magasság 180 cm. A ferde palánk egész felületét csúszásmentes bevonattal kell ellátni. A mászófalakon – annak felső felén – 3 – 3 mászólécet helyeznek el, melyek mérete 24/48 mm. Minden kutyának egy próbát kell ugyanazon az akadáylon átugrania.
A bemutató/elővezetés alatt a próbaugrások nem megengedettek.

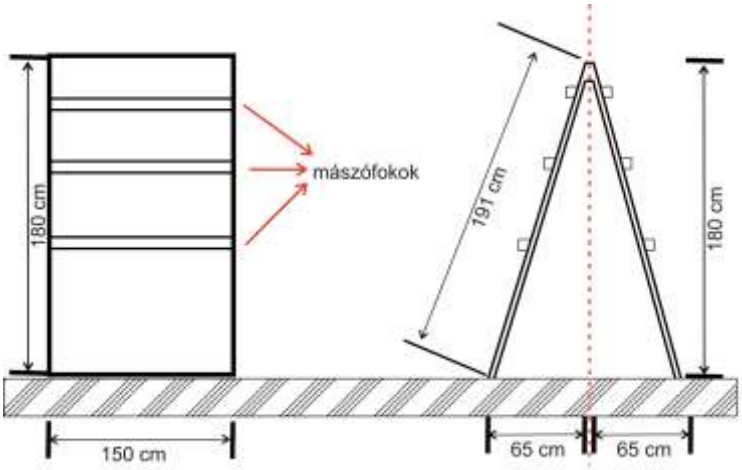

	IGP-1	IGP-2	IGP-3
sík talaj	650 gramm	1.000 gramm	2.000 gramm
akadály	650 gramm	650 gramm	650 gramm
ferde palánk		650 gramm	650 gramm

Apportfák

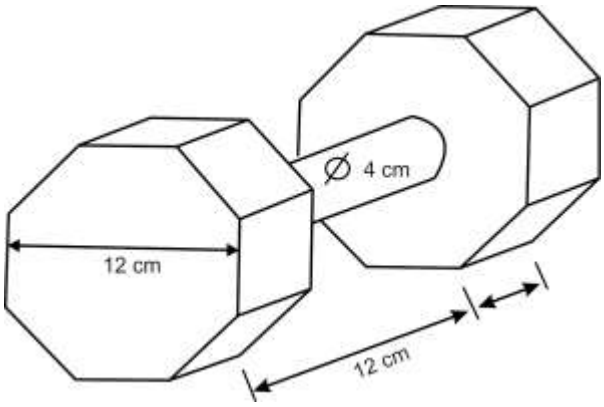

Az apportgyakorlatok kivitelezése csak apportfával engedélyezett. A rendező által rendelkezésre bocsátott apportfákat kell minden résztvevőnek használnia. Saját apportfa használata nem megengedett. A vizsgarendben megjelenített apportfa-rajz csak egy minta. Fontos, hogy a súlya megfelelő legyen, és a borda, valamint a középrész fából készüljön, valamint legalább 4 cm távolságra legyen a talajtól.